

8

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУ, ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧДИЙН ЭРХЗҮЙН ОРЧНЫ СУДАЛГАА

Гүйцэтгэсэн: Б.Тэмүүжин¹⁴

¹⁴ СЗХ, Зах зээлийн судалгаа, хөгжлийн газрын референт email: temuujin@frc.mn

УДИРТГАЛ

Тус судалгаагаар үнэт металл, үнэт чулуу болон үнэт эдлэлийн урлал, үйлдвэрлэл, худалдаа адилхан жигд хөгжсөн бөгөөд зах зээл нь өндөр түвшинд хүрсэн улс орнуудын сонгон авч, тэдгээр улс орнуудын эрх зүйн орчны зохицуулалт хэрхэн хийгдэж, ямар байдлаар зохион байгуулдаг талаар судлахыг зорьсон.

Тухайлбал, 1–р бүлэгт Япон улсыг, 2–р бүлэгт АНЭУ–ыг, 3–р бүлэгт Багамын хамтын нөхөрлөл, 4–р бүлэгт АНУ, 5–р бүлэгт ӨАБНУ–ыг, 6–р бүлэгт Хонконг улсыг, 7–р бүлэгт Сингапур гэсэн улс орнуудын туршлагыг жишээгээр баяжуулан, харьцуулалт хийж, санал, дүгнэлт гаргалаа.

Судалгаандаа үнэт эдлэл, өнгөт чулуу, дагалдах хэрэгсэл гэж юу болох талаар, тэдгээрийн хоорондын ялгаатай байдлаас эхлүүлээд, тэдгээрийн худалдаа борлуулалт экспорт импортод анхаарах зүйлс, хаяг шошгожилт, бүтээгдэхүүнд тавигдах стандарт, шаардлага татварын систем, тус зах зээл дээр хэн ямар журмаар тусгай зөвшөөрлийг ямар процедурын дагуу, ямар материал бүрдүүлж, ямар шаардлагыг хангаж байж авдаг болох, тавигдсан шаардлага стандарт цензурийг зөрчсөн тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлага, шийтгэлийн асуудал зэрэг сэдэв, цар хүрээг хамруулсан болно.

АГУУЛГА

I.	ЯПОН УЛС	282
II.	АРАБЫН НЭГДСЭН ЭМИРАТ УЛС	290
III.	БАГАМЫН ХАМТЫН НӨХӨРЛӨЛ / THE COMMONWEALTH OF THE BAHAMAS/	294
IV.	АНУ	296
V.	ӨМНӨД АФРИКИЙН БҮГД НАЙРАМДАХ УЛС	300
VI.	ХОНКОНГ	301
VII.	СИНГАПУР УЛС	302
VIII.	МОНГОЛ УЛС	305
	САНАЛ, ДҮГНЭЛТ	311
	ЭХ СУРВАЛЖ	312

ЗУРАГ, ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1: Үнэт чулууны ангилал /Японд/	282
Хүснэгт 2: Япон улсын үнэт чулуу, үнэт металлын зохицуулалтын байгууллагууд	286
Хүснэгт 3: Японы үнэт эдлэлийн бүтээгдэхүүний тариф	289
Хүснэгт 4: 2018 оны байдлаар санхүүгийн гүйлгээний тайлагналтай холбоотойгоор захиргааны мөнгөн торгууль ноогдуулах зөрчлүүд	294
Хүснэгт 5: Сингапурын үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэгчийн ангилал	302
Хүснэгт 6: Жишээ /Сингапурт/	303
Хүснэгт 7: Сингапурт үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авахад бүрдүүлэх материалууд	304
Зураг 1. Японы шошгожуулалтын жишээ зураг	286
Зураг 2. Японы үнэт эдлэлийн гарал үүслийн тэмдгийн жишээ	287
Зураг 3. Японы үнэт эдлэлийн чанарын тэмдгийн жишээ	287
Зураг 4. Японы үнэт эдлэлийн гарал бүтээгдэхүүний анхааруулах карт, жишээ	288
Зураг 5. Сингапурт үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авах процесс	303

I. ЯПОН УЛС

Япон улсад үнэт металл, үнэт эдлэлийг "үнэт эдлэл", "өнгөт чулуу", "дагалдах хэрэгсэл" гэсэн гурван ангилалд хуваадаг. "Үнэт эдлэл" гэдэг нь үнэт металлаар (алт, мөнгө, цагаан алт) хийсэн хувийн гоёл чимэглэлийг хэлдэг. Хувийн гоёл чимэглэл нь бөгж, бугуйвч, хүзүүний зүүлт, ээмэг, хавчаар, зангиа, ханцуйвч зэрэг биед зүүдэг жижиг эд зүйлсийг хэлдэг.

"Өнгөт чулуу" –г "үнэт чулуу", "хагас үнэт чулуу" гэж ангилдаг. Энэ хоёр ангилалд тодорхой тодорхойлолт байхгүй ч бадмаараг, индранил, маргад эрдэнийн гурван гол үнэт чулууг ерөнхийд нь үнэт чулуу гэж ангилдаг.

Бусад өнгөт чулууг хагас үнэт чулуу гэж нэрлэдэг. Эдгээр чулуунуудын хатуулаг, бат бөх байдлын зэрэг нь ихэвчлэн 7 ба түүнээс доош байдаг. Хагас үнэт чулууны жишээнд анар, аметист, оюу гэх мэт орно.

"Дагалдах хэрэгсэл" гэдэг нь үнэт металл, өнгөт чулууг ашигладаггүй хувийн гоёл чимэглэлийн зүйлсийг хэлнэ. Тэдгээрийг титан эсвэл зэвэрдэггүй гангаар хийсэн "үндсэн металлын дагалдах хэрэгсэл" болон хуванцар гэх мэт металлаас бусад материалаар хийсэн "бусад хэрэгслүүд" гэж тус тус ангилдаг.

Хүснэгт 1. Үнэт чулууны ангилал /Японд/

Хамрах хүрээ		
Зүйл	Тодорхойлолт	HS код
Үнэт эдлэл	Алтан үнэт эдлэл	7113.11.021.029
	Мөнгөн үнэт эдлэл	7113.11.000
	Платинум үнэт эдлэл	7113.19.010
Өнгөт чулуу	Үнэт чулуу (бадмаараг, индранил, маргад)	7103.91.000
	Хагас үнэт чулуу	7103.99.000
Дагалдах хэрэгсэл	Үндсэн металл	7117.11, 19
	Бусад (металлаас бусад материал)	7117.90.

Тайлбар 1: Үнэт эдлэл гэдэг нь үнэт металлаар хийсэн цэвэр үнэт эдлэл болон үнэт чулуун оруулгатай үнэт металл, үнэт эдлэлийг хоёуланг нь багтаасан "үнэт металлаар (алт, мөнгө, цагаан алт) хийсэн хувийн хэрэгслүүд" гэсэн үг юм.

Тайлбар 2: Өнгөт чулуу нь зөвхөн өнгөлсөн өнгөт эрдэнийн чулууг агуулдаг. Үүнд огтлоогүй өнгөт

чулуу эсвэл синтетик эрдэнийн чулуу багтдаг.

Тайлбар 3: Дагалдах хэрэгсэл гэдэг нь үнэт металл болон өнгөт чулууг ашигладаггүй хувийн гоёл чимэглэлийн зүйлсийг хэлдэг. Үнэт металлаар бүрсэн, эсвэл үнэт металлаар чимэглэсэн жижиг гоёл чимэглэлийн зүйлс багтдаг.

А. Япон руу экспортлох, борлуулахдаа анхаарах зүйлс

(1) Импортын зохицуулалт ба журам

Үнэт эдлэл, дагалдах хэрэгслийг импортлоход зарчмын хувьд хууль эрх зүйн тусгай хязгаарлалт байхгүй. Гэсэн хэдий ч зарим төрлийн зэрлэг амьтан, ургамал (зааны ясан, шүр гэх мэт) ашигладаг бүтээгдэхүүнийг Вашингтоны конвенцын (*Зэрлэг амьтан, ургамлын ховордсон зүйлийн олон улсын худалдааны тухай конвенц, CITES*) нөхцөлийн дагуу хязгаарлаж эсвэл хориглож болно.

Засаагүй очир алмазыг импортлох нь олон улсын Kimberley Process Certificate program-ийн хүрээнд Гадаад валютын болон гадаад худалдааны тухай хуулийн заалтуудыг дагаж мөрддөг. Түүнчлэн Гаалийн тарифын тухай хуульд хуурамч брэндийн бүтээгдэхүүн, knockoff copies хуулбарыг хилээр нэвтрүүлэхийг хориглодог бөгөөд эдгээр зүйлийг Гаалийн тухай хуульд заасан журмын дагуу гааль дээр хурааж, устгадаг. Холбогдсон импортлогч этгээдүүдэд торгууль, хорих зэрэг эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэх боломжтой.

- Гадаад валют ба гадаад худалдааны тухай хуулийн дагуу Импортын худалдаанд тавих хяналт (CITES дагуу)

Вашингтоны конвенцын дагуу Гадаад валютын болон гадаад худалдааны тухай хууль нь тус конвенцын хавсралтад орсон зэрлэг амьтан, ховор ургамлын төрлийн импортлохыг зохицуулдаг. Энэ нь зэрлэг амьтан, ургамлын худалдааг дангаар нь төдийгүй тэдгээрээр бүрэн буюу хэсэгчлэн хийсэн, орц найрлагатай бүтээгдэхүүнийг хамардаг.

Вашингтоны конвенц нь дор дурдсан гурван төрлийн ангиллыг хамаардаг. Эдгээр ангиллын

тодорхой агуулга, хэрэглэх заалтын талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл авахыг хүсвэл Япон улсын Эдийн засаг, худалдаа, аж үйлдвэрийн яамны Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны товчоо, Худалдаа, хяналтын хэлтэс, Худалдааны тусгай зөвшөөрлийн хэлтэст тус тус хандаж болдог байна.

Ангилал I: (Устах аюулд орсон бүх төрөл зүйл)

Эдгээр зүйл эсвэл эдгээр зүйлээр хийсэн бүтээгдэхүүнийг арилжааны зорилгоор тээвэрлэхийг хориглодог байна. Эрдэм шинжилгээний зорилгоор гэх мэт онцгой тохиолдолд худалдаа хийхийг зөвшөөрдөг. Гэхдээ экспортлогч улсын засгийн газраас олгосон экспортын зөвшөөрөл, Эдийн засаг, худалдаа, аж үйлдвэрийн сайдын импортын зөвшөөрөл шаардлагатай болдог.

*Жишээ нь: Азийн заан (Энэтхэгийн заан), Африкийн заан (Ботсвана, Намиби, Өмнөд Африк, Зимбабвегийн заануудаас бусад)

Ангилал II: (Мөхөх аюулаас урьдчилан сэргийлэхийн тулд олон улсын хатуу зохицуулалт шаарддаг бүх төрөл зүйл)

Ийм зүйлээр хийсэн аливаа зүйл, бүтээгдэхүүнийг импортлогч нь Японы гаалийн байгууллагад экспортлогч улсын удирдлагын холбогдох байгууллагаас гаргасан экспортын гэрчилгээ эсвэл дахин экспортын гэрчилгээг гаргаж өгөх ёстой болдог. Зарим төрөл зүйл нь Эдийн засаг, худалдаа, аж үйлдвэрийн сайдаар урьдчилан баталгаажуулах шаардлагатай ч хүртэл болдог.

*Жишээ нь: Африкийн заанууд (Ботсвана, Намиби, Өмнөд Африк, Зимбабвегийн заануудаар хязгаарлагддаг)

Бүх төрлийн Антипатари (хар шүр), гелиопорида (цэнхэр шүр), склерактиниа (чулуун шүр),

tubiporidae (эрхтэн хоолойт шүр), milleporidae (галын шүр), stylasteridae (нэхсэн шүр) г.м орно.

Ангилал III: (Худалдааг хянахад бусад талуудын хамтын ажиллагаа, зохицуулалт шаардлагатай гэж тодорхойлсон бүх зүйл)

Арилжааны зорилгоор ийм зүйлээр хийсэн аливаа зүйл, бүтээгдэхүүнийг импортлогч нь экспортлогч улсын захиргааны холбогдох байгууллагаас олгосон экспортын гэрчилгээ, гарал үүслийн гэрчилгээ, эсвэл эсхүл уг сорьцыг тухайн улсад боловсруулсан тухай реэкспортын улсын захиргааны эрх бүхий байгууллагаас олгосон гэрчилгээг Япон улсын гаалийн байгууллагад танилцуулах ёстой. Зарим төрөл зүйл нь Эдийн засаг, худалдаа, аж үйлдвэрийн сайдаар урьдчилан баталгаажуулахыг хүртэл шаарддаг.

*Жишээ нь: Хятадаас ирдэг *Corallium elatius* (ягаан шүр), *corallium japonicum* (улаан шүр), шүрэн коножой (цагаан шүр), шүрэн секундм (түүхий шүр) зэрэг багтдаг.

Ховор материалыг арилжааны зорилгоор зориудаар өсгөж болно, эсхүл конвенцод нэгдэхээс өмнө олж авсан материалыг экспортлогч улсын захиргааны эрх бүхий байгууллагаас энэ тухай гэрчилгээ олгосон тохиолдолд зөвшөөрнө. Үнэт металл, зааны яс, шүрэн болон бусад тодорхой төрлийн үнэт эдлэл агуулсан үнэт эдлэл импортлохдоо мэдүүлэг дээр шинжлэх ухааны нэршлийг бичсэн байх нь хамгийн зохимжтой байдаг.

■ **Гадаад валют ба гадаад худалдааны хуулийн дагуу Импортын худалдааны хийгдэх хяналт (Kimberley Process Certificate System дагуу)**

2003 оны 1–р сарын байдлаар Японы зүсээгүй очир алмаз импортлогчид Африк дахь

мөргөлдөөнийг санхүүжүүлэхэд зарцуулсан алмазын зохисгүй худалдааг зогсоох зорилгоор олон улсын Кимберли процессын хөтөлбөрийн хүрээнд зохицуулсан экспортлогчоос гаргасан KPCS–ийг танилцуулж зөвшөөрөл авах ёстой. Одоогоор KPCS–д 70 гаруй гишүүн улс орон байна. НҮБ–ын Аюулгүйн зөвлөлийн тогтоолын дагуу KPCS–д гишүүнчлэлгүй улс орнуудын импортыг хориглосон байдаг. Түүнчлэн, сайн дурын салбарын стандартад зүсээгүй очир алмаз болон алмаазан үнэт эдлэлийн мэдүүлэгт гарал үүслийн бичгийг заавал хавсаргасан байх ёстой гэж заасан байдаг.

(2) Борлуулалтын үеийн дүрэм журам ба процедурын шаардлага

Үнэт металл, үнэт эдлэл худалдан борлуулахад "Үндэслэлгүй хөрөнгөжих болон төөрөгдүүлсэн мэдээллийн эсрэг" хуулийг дагаж мөрддөг. Төрөл бүрийн оюуны өмчийн тухай хууль (*Барааны тэмдгийн тухай хууль, Загварын тухай хууль, Шударга бус өрсөлдөөнөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль гэх мэт*) нь барааны тэмдэг, дизайны эрх болон бусад оюуны өмчийн эрхийг зөрчсөн бүтээгдэхүүнийг зохицуулдаг. Үүнд: knockoff хуулбар, төөрөгдүүлсэн худалдааны нэр томьёо, зар сурталчилгааны дүрүүдийг зөвшөөрөлгүй ашиглах зэрэг болно.

Үйл ажиллагаа эрхлэгчид хуулийн дагуу арга хэмжээнд өртөж болзошгүй тул ирээдүйн импортлогчид эдгээр асуудлыг мэдэж байх ёстой. Зэрлэг амьтан, ургамлын ховордсон зүйлийг хамгаалах тухай хуулийн дагуу тодорхой зүйлээр (*зааны ясан, шүр гэх мэт*) хийсэн бүтээгдэхүүнийг хязгаарлаж эсвэл хориглож болно. Үүнээс гадна door-to-door худалдаа хийх, шуудангийн захиалгын худалдаа, chain худалдаа болон бусад тодорхой

арилжааны гүйлгээ нь "Арилжааны гүйлгээний тухай" хуулийн заалтад хамаарна.

Мөн сав, сав баглаа боодол нь Нөөцийн үр ашигтай ашиглалтыг дэмжих тухай хууль, Хог хаягдлыг ангилан цуглуулах, сав, сав баглаа боодлыг дахин боловсруулахыг дэмжих тухай хуулийн дахин боловсруулалтын заалтуудад (зарим жижиг үйлдвэрлэгчид зохицуулалтаас чөлөөлөгдөнө) хамрагддаг.

■ **Үндэслэлгүй хөрөнгөжилт, төөрөгдүүлсэн мэдээллийн эсрэг үйл ажиллагаа явуулах**

Энэ хууль нь бүтээгдэхүүний шинж чанар, чанарын талаар хэрэглэгчдийг төөрөгдүүлсэн зохисгүй, хэтрүүлсэн, хуурамч шошго хэрэглэхийг хориглодог. Хэрэглэгчийн асуудал эрхэлсэн газар нь дээд зэргийн чанартай гэх мэт тодотгол бүхий барааны нэр, шошгын үндэслэлийг нотлох зорилгоор түүний баримт бичгийг шаардаж болно. Хэрэв импортлогч эсвэл борлуулагч үүнийг хийх боломжгүй бол эдгээр хаягжилтыг буруу шошгын нэг хэлбэр гэж үзнэ. Бодит гарал үүслийг тогтооход үйлдвэрлэсэн улсыг ялгахад хүндрэл учруулдаг, тодорхой бус эсвэл будилаантай шошгоолтыг буруу шошгын нэг хэлбэр гэж үзнэ.

■ **Зэрлэг амьтан, ургамлын аймгийн ховордсон зүйлийг хамгаалах тухай акт**

Энэхүү хууль нь устах аюулд орсон зүйлүүдийг хамгаалах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зорилготой. Хамгаалах зорилгоор тусгайлан тодорхойлсон төрөл зүйлээр хийсэн бүтээгдэхүүнийг Япон улсад зарах, шилжүүлэхийг хориглоно. Гэхдээ байгаль орчны яаманд бүртгүүлсэн, зохих журмын дагуу арилжааны зорилгоор өсгөж буй төрөл зүйлийг Япон улсад худалдаалж болно.

Бүртгэлийн үйл ажиллагаа нь Байгаль орчны яамнаас албан ёсоор томилогдсон бүртгэлийн байгууллага болох Японы Зэрлэг амьтан судлалын төвд явагддаг.

■ **Тодорхой арилжааны гүйлгээг хийх тухай акт**

Шуудангийн захиалгын худалдаа, door-to-door худалдаа хийх гэх мэт тодорхой арилжааны гүйлгээгээр дамжуулан ердийн хэрэглэгчдэд бүтээгдэхүүн, эрх, үйлчилгээг борлуулах нь тодорхой арилжааны гүйлгээний тухай хуулийн заалтад хамаарна. Хуулийн дагуу тодорхойлогдсон арилжааны гүйлгээнд: (1) door-to-door худалдаа хийх, (2) шуудангаар худалдаа хийх, (3) утсаар худалдаа хийх, (4) сүлжээний борлуулалт (олон түвшний маркетинг), (5) тасралтгүй үйлчилгээ үзүүлэх тусгай гүйлгээ, (6) бизнесийн боломжуудыг санал болгодог борлуулалтын гүйлгээ зэрэг багтдаг.

Шуудангийн захиалгын борлуулалтад интернэт худалдаа, цахим шуудангаар арилжааны сурталчилгаа (URL-тай холбогдсон мэдээлэл) орно. Хэрэглэгчдийг үнэн зөв мэдээллээр хангахын тулд шуудангаар худалдаа хийхдээ операторууд зар сурталчилгаандаа (1) борлуулалтын үнэ, (2) төлбөрийн хугацаа, арга, (3) хүргэлтийн хугацаа, (4) буцаах системтэй холбоотой заалтууд, (5) болон операторын нэр, хаяг, утасны дугаар зэргийг оруулж, мэдээлэх шаардлагатай байдаг. Хуулийн дагуу худал, хэтрүүлсэн мэдээлэл агуулсан сурталчилгааг хориглодог.

(3) Холбогдох эрх бүхий байгууллагууд

Хүснэгт 2. Япон улсын үнэт чулуу, үнэт металлын зохицуулалтын байгууллагууд

Эрх бүхий байгууллагуудтай харилцах		
Холбогдох зохицуулалт, хяналт	Эрх бүхий байгууллагууд	Холбоо барих / Вэбсайт
Гадаад валютын болон гадаад худалдааны тухай хууль	Эдийн засаг, худалдаа, аж үйлдвэрийн яамны Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны товчоо, Худалдааны тусгай зөвшөөрлийн хэлтэс, Худалдааны хяналтын газар	УТАС: +81-3-3501-1511, http://www.meti.go.jp
Гаалийн тарифын тухай хууль/ Гаалийн тухай хууль	Сангийн яамны Гааль, тарифын товчооны Нөхөн олговор, ашиглалтын хэлтэс	УТАС: +81-3-3581-4111, http://www.mof.co.jp
Үндэслэлгүй урамшуулал, төөрөгдүүлсэн мэдээллийн эсрэг үйл ажиллагаа явуулах тухай	Японы Шударга Худалдааны Хорооны Худалдааны практикийн газрын Хэрэглэгчтэй холбоотой худалдааны хэлтэс	УТАС: +81-3-3507-8800, http://www.caa.go.jp
Байгаль хамгаалах товчоо, Зэрлэг ан амьтдын ховордсон хамгаалах тухай хууль	Байгаль орчны яамны Байгаль хамгаалах товчоо, Ан амьтдын хэлтэс	УТАС: +81-3-3581-3351, http://www.env.go.jp
Зөвшөөрөгдсөн арилжааны гүйлгээний тухай хууль	Японы Шударга Худалдааны Хорооны Худалдааны практикийн газрын Хэрэглэгчтэй холбоотой худалдааны хэлтэс	УТАС: +81-3-3501-1511, http://www.meti.go.jp
Нөөцийн үр ашигтай ашиглалтыг дэмжих тухай хууль/Хог хаягдлыг ангилан цуглуулах, сав, сав баглаа боодлыг дахин боловсруулахыг дэмжих тухай хууль	Эдийн засаг, худалдаа, аж үйлдвэрийн яамны Аж үйлдвэрийн шинжлэх ухаан, технологийн бодлого, байгаль орчны товчоо, Дахин боловсруулалтыг дэмжих газар, Бодлого төлөвлөлтийн хэлтэс, Хог хаягдлын менежмент, дахин боловсруулах газар	УТАС: +81-3-3501-1511, http://www.meti.go.jp УТАС: +81-3-3581-3351, http://www.env.go.jp

Б. Бүтээгдэхүүний шошгожилт / Labeling/

1/ Хуулийн зохицуулалтын дагуу шошголох

Зураг 1. Японы шошгожуулалтын жишээ зураг

[Representation example]

Нөөцийн үр ашигтай ашиглалтыг дэмжих тухай хуулийн дагуу ангилсан цуглуулгыг дэмжих зорилгоор тусгай сав, баглаа боодол нь таних тэмдэгтийн заалттай байдаг. Цаас эсвэл хуванцрыг бие даасан бүтээгдэхүүний сав баглаа боодол, шошго, гадаад сав баглаа боодол болон бусад зүйлд ашиглах тохиолдолд материалын таних тэмдгийг савны хажуу талд дор хаяж нэг цэг дээр байрлуулсан байх ёстой.

2/ Японы гарал үүслийн тэмдэг /Hallmark by Japan Mint/

Зураг 2. Японы үнэт эдлэлийн гарал үүслийн тэмдгийн жишээ

[Representation example]

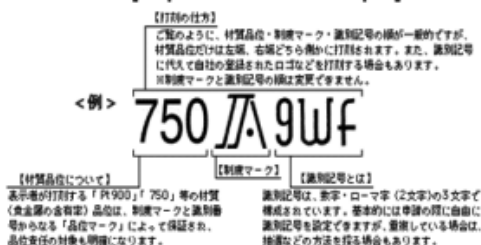
Японы mint нь металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч, борлуулагчдаас хүсэлт гаргасны дагуу үнэт металлын бүтээгдэхүүний зэрэглэлийг баталгаажуулах системийн дагуу чанарын туршилт хийдэг. Ашигласан металлын цэвэр байдлын түвшинг харуулахын тулд туршилтад тэнцсэн бүтээгдэхүүн дээр "Hallmark" гэж нэрлэгддэг баталгаажуулалтын тэмдгийг дардаг.

Энэ систем нь сайн дурынх боловч Японд үнэт эдлэлийн тэмдэглэгээг ийм байдлаар хийх нь нийтлэг болж, бараг стандарт болсон. Бусад өндөр хөгжилтэй орнуудад үйлдвэрлэсэн үнэт эдлэл нь ямар нэгэн төрлийн металлын агууламжийн тэмдэгтэй байдаг ч үнэт металл, чанарын шошготой холбоотой олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн тогтвортой стандарт байдаггүй.

Японы үнэт эдлэлийн холбооны чанарын тэмдэглэгээ

Зураг 3. Японы үнэт эдлэлийн чанарын тэмдгийн жишээ

[Representation example]

Японы үнэт эдлэлийн холбоо нь чанарын тэмдэглэгээний системийг бий болгосон. Энэ нь үнэт металлын чанарыг (үнэт металлын агууламжийг) баталгаажуулдаг гэсэн үг. Энэхүү системийн дагуу шошгологчийн (Холбооны гишүүн) хариуцлагыг бүртгэгдсэн барааны тэмдэг, шошгологчийн таних тэмдэгт тамга дарснаар бий болохыг тодорхой заасан байдаг. Чанарын тэмдгийг Японы үнэт эдлэлийн холбооны чанарын тэмдэглэгээний хороонд бүртгэлтэй шошгочид сайн дурын үндсэн дээр үзүүлдэг.

Үнэлгээний сайн дурын стандартууд

Японы үнэт эрдэнийн лабораториудын холбоо (AGL) болон Японы үнэт эдлэлийн холбоо (JJA) хамтран “*Үнэт чулуу, үнэт металлаар хийсэн гоёл чимэглэлд ашиглагдах эрдэнийн чулуу, материалыг тодорхойлох, нэрлэх аргачлал*” – ыг тогтоож, тэдгээрийн үнэлгээнд тусгах ашигт малтмалын нэр, материалын нэр, эрдэнийн чулууны нэрийг тусгаж өгсөн (эрдэнийн чулуу судлаачдын дүгнэлтийн бичгээр гаргасан тунхаглалаар). Ингэхдээ зүсэх, өнгөлөхөөс өөр өнгө үзэмжийн өөрчлөлт, сайжруулалт, өөрчлөлтийг хэрэглэгчдэд мэдээлэх зорилгоор “Тодруулга тайлбар¹” мэдээлэл гаргасан байна. Японы үнэт эдлэлийн холбооны гишүүд баталгааны захидалдаа энэ мэдээллийг тайлбарлах шаардлагатай. Борлуулалтын ажилтан мөн борлуулалтын зорилгоор бүтээгдэхүүнийг тайлбарлахдаа эдгээр баримтуудыг хэрэглэгчдэд мэдэгдэх үүрэгтэй. Нэмж дурдахад Японы үнэт эдлэлийн холбоо энэ салбарт гүйлгээ хийх ёс зүйн удирдамжийг бий болгосон байдаг.

¹ Disclosure comments

Японы үнэт эдлэлийн нийгэмлэгийн анхааруулга

Японд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний гэмтэл, алдааны улмаас хүний амь нас, бие махбод, эд хөрөнгөд хохирол учирсан тохиолдолд үйлдвэрлэгчдэд нөхөн төлбөр олгох гэх мэт хариуцлагыг тогтоох зорилгоор “Бүтээгдэхүүний хариуцлагын тухай” хуулийг баталсан байдаг. Импортлогчид нь импортолсон бүтээгдэхүүнээс учирсан хохирлыг нөхөн төлөх үүрэгтэй. Үнэт эдлэлийн салбарт металл болон дагалдах хэрэгслээс үүдэлтэй арьсны харшил үүсэж болзошгүй эрсдэл байдаг. Импортлогчид зааварчилгааны гарын авлага, сэрэмжлүүлгийн заалт бэлтгэхдээ болгоомжтой хандах хэрэгтэй болдог. Японы үнэт эдлэлийн холбоо нь Бүтээгдэхүүний хариуцлагын тухай хуулийн хариу арга хэмжээ болгон харшилд анхаарлаа хандуулахын тулд “анхааруулах карт” бэлтгэдэг байна.

Зураг 4. Японы үнэт эдлэлийн гарал бүтээгдэхүүний анхааруулах карт, жишээ

Жишээ нь:

Таны эрүүл мэндийн байдлаас шалтгаалан та загатнах, тууралт гарч болзошгүй. Хэрэв таны арьсанд ямар нэгэн эмгэг илэрвэл бүтээгдэхүүнийг хэрэглэхээ зогсоож, мэргэжилтэнтэй холбоо барина уу.

- Хүний биед хор хөнөөл учруулж болзошгүй тул биеийн тамирын дасгал хийх, идэвхтэй спортоор хичээллэх, унтах, нярай хүүхэд асрах үед гоёл чимэглэлээ тайлна уу.
- Түлэнхийн гэмтэл, хөлдөлт үүсгэж болзошгүй тул ээмэг гэх мэт үнэт эдлэлийг саун зэрэг өндөр хэмтэй газар, цанын бааз гэх мэт хэт бага температурт зүүж болохгүйг анхаарна уу гэх мэтчилэн анхааруулдаг байна.

V. Татварын систем

1/ Тарифын татвар

Зураг 2–т үнэт эдлэл, дагалдах хэрэгслийн тарифын татварыг үзүүлэв. Импортлогч нь хөнгөлөлттэй нөхцөлтэй улсаас импортолсон бараа бүтээгдэхүүнд хөнгөлөлттэй тариф ногдуулах хүсэлт гаргахын тулд тухайн экспортлогч улсын гаалийн болон бусад эрх бүхий байгууллагаас олгосон хөнгөлөлтөд хамрагдах гарал үүслийн улсын гэрчилгээг (татвар ногдуулах нийт үнэ нь 200,000₮–аас ихгүй бол шаардлагагүй) ирүүлэх шаардлагатай. Дэлгэрэнгүй мэдээллийг Японы Сангийн яамны Гааль, тарифын товчооноос авах боломжтой. Тарифын ангилал эсвэл холбогдох тарифыг урьдчилан баталгаажуулсан тохиолдолд "урьдчилсан зөвлөгөө өгөх program"-ийг ашиглах нь тохиромжтой байдаг.

Хүснэгт 3. Японы үнэт эдлэлийн бүтээгдэхүүний тариф

Fig2. Tariff duties on precious metal and Jewelry

HS Code.	Description	Rate of duty				
		General	Temporary	WTO	Preferential	Special preferential
7101.22	Cultured pearls worked	Free		(Free)		
210	Akoya pearls					
220	Silver lipped pearls and Black lipped pearls					
290	Other					
7102.39	Diamonds, non-industrial	Free		(Free)		
7103	Precious stones and semi-precious stones					
7103.91	Rubies, sapphires and emeralds (precious stone)	Free		(Free)		
7103.99	Other (semi-precious stones)	Free		(Free)		
7113	Articles of jewellery and parts thereof, of precious metal or of metal clad with precious metal					
7113.11	1. Of Silver (Silver jewelry)	6.2%		5.2%	2.08%	Free
7113.19	2. Other					
010	Of Platinum (Platinum jewelry)	6.2%		5.2%	2.08%	Free
	Other (Gold jewelry)	6.6%		5.4%	2.16%	Free
021	—Chains for watches, spectacles or pince-nez and other ornamental chains worn on person					
029	—Other					
7117	Imitation jewellery					
	Of base metal (metallic imitation jewellery)					
7117.11	Cuff-links and studs					
010	1.Made of, or combined with metal plated with precious metal, coral, elephants' tusk or Bekko (cuff-links plated with precious metal)	6.6%		5.4%	Free	
020	2.Other (cuff-links plated with base metal)	6.4%		5.3%	Free	
7117.19	Other	5.6%		3.7%	0.74%	Free
010	1.Plated with precious metal (Other plated with precious metal)					
	2.Other (Other plated with base metal)					
7117.90	Other (other imitation jewellery)					
010	Of at least two materials (for example, wood and glass, bone and amber, mother-of-pearl and plastics), no account being taken of materials (for example, necklace strings) used only for assembly, not plated with precious metal (combined imitation jewellery)	12.5%		10%	2%	Free
	Other					
021	1.Of wood (wooden imitation jewellery)	3.2%		2.7%	Free	
022	2.Of ivory, of bone, of tortoise-shell, of antlers, of coral, of mother-of –pearl or of other animal carving material (Ivory)	4.1%		3.4%	Free	
	3.Other	5.5%		5%	Free	
023	Of plastics (plastic imitation jewellery)					
024	Plated with precious metal (imitation jewellery plated with precious metal)					
029	Other					

Note 1: Special preferential rate is applicable only for the Least Developed Countries.

Note 2: Normally the order of precedence for application of tariff rates is Preferential, WTO, Temporary, and General, in that order. However, Preferential rates are only eligible when conditions stipulated by law or regulations are met. WTO rates apply when those rates are lower than Temporary or General rates. Refer to "Customs Tariff Schedules of Japan" (by Customs and Tariff Bureau, Ministry of Finance) for a more complete interpretation of the tariff table and for more details on economic partnership agreements (EPAs) with each country.

2/ Хэрэглээний татвар / Consumption Tax /

(CIF + тарифын татвар) * 5%

II. АРАБЫН НЭГДСЭН ЭМИРАТ УЛС

Арабын нэгдсэн Эмират улсын эдийн засагт үнэт металл, үнэт чулуу (DPMS) борлуулагчид чухал үүрэг гүйцэтгэдэг. DPMS нь үнэт металл, чулуутай холбоотой үйлдвэрлэлээс эхлээд худалдаа хүртэл өргөн хүрээний үйл ажиллагааг хамруулдаг бөгөөд АНЭУ–ыг энэ салбарын бүс нутгийн чухал төв болгодог.

Дубайн Multi Commodities Centre нь үнэт металлын дилер, биржүүдэд үйлчилгээ үзүүлэх чиглэлээр мэргэшсэн бөгөөд ихээхэн хэмжээний гүйлгээ нь Жебел Али чөлөөт бүсээр дамждаг. Мөн Дубайн алтны захад ихээхэн хэмжээний үйл ажиллагаа явагдаж байна.

Гэсэн хэдий ч үнэт металл, үнэт чулууны салбар нь хууль бус орлогоо нуун дарагдуулах, шилжүүлэх, хөрөнгө оруулахыг эрэлхийлж буй гэмт хэрэгтнүүдэд боломж олгодог сул талтай. Бэлэн мөнгөний нэгэн адил үнэт металл, үнэт чулуу нь үнэ цэнээ хэзээ ч алдахгүй, мөрдөн мөшгөх, тодорхойлоход хэцүү бөгөөд цаг хугацааны явцад үнэ цэнээ сайн хадгалдаг. DPMS–ыг /Dealers in precious metals and stones (DPMS)/ урьдчилан сэргийлэх үр дүнтэй арга хэмжээ авахгүй бол гэмт хэргийн орлогыг угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх, зэвсгийн наймаа, хориг арга хэмжээ авахаас зайлсхийх болон бусад хууль бус үйл ажиллагаа эрхэлдэг хууль бус этгээдүүдийн хүчирхийлэлд өртөхөд хүргэж болзошгүй байдаг.

Үнэт металл, үнэт чулуунуудын шинж чанар нь тэдгээрийг хадгалах, шилжүүлэх, солилцох хэрэгсэл болгоход онцгой тохиромжтой болгодог.

- I. Үнэт металл, чулуу нь ерөнхийдөө авсаархан, удаан эдэлгээтэй, үнэргүй, өндөр үнэ цэнтэй байдаг.
- II. Зарим металл, үнэт чулууг (жишээ нь, алт эсвэл алмаз) солилцох эсвэл мөнгөн тэмдэгтээр солилцох арга хэрэгсэл болгон өргөнөөр хүлээн зөвшөөрдөг.
- III. Үнэт металл, чулуу нь цаг хугацааны явцад үнэ цэнээ хадгалж, дэлхий дахинд ойролцоо, ижил үнэ цэнтэй байдаг.

АНЭУ–ын ФАТФ–ын 2020 оны 4–р сард гаргасан харилцан үнэлгээний тайланд үл хөдлөх хөрөнгө болон үнэт металл, үнэт чулууны салбар хоёр нь АНЭУ–д эрсдэл, материаллаг байдлын хувьд маш чухал ач холбогдолтой гэж тодорхойлсон. Эдгээр хоёр салбарыг данс болон бусад санхүүгийн үйлчилгээгээр хангадаг тусгай зөвшөөрөл бүхий санхүүгийн байгууллагад / licensed financial institutions – LFI/ учирч буй эрсдэлийн шинж чанар, цар хүрээ нь өөр боловч тэдгээрийг LFI–үүд хүлээн зөвшөөрч, анхаарах ёстойг сануулсан байна. Үүнд:

- Хууль бус санхүүжилтийг татах сонирхлыг нэмэгдүүлдэг. Үл хөдлөх хөрөнгө болон үнэт металл, үнэт чулууны салбар нь АНЭУ–ын эдийн засгийн чухал хэсэг бөгөөд тус бүр нь АНЭУ–ын хүн ам болон дэлхийн худалдааны түншүүдэд чухал хууль ёсны бараа, үйлчилгээгээр хангадаг. Гэсэн хэдий ч эдгээр салбарууд хууль бус оролцогчдын сонирхлыг маш их хүчтэй татаж байна.
- Олон улсын хөрөнгийн урсгал, хөдөлгөөнийг дэмжих. Өөр өөр шинж чанартай хэдий ч тус хоёр салбар нь хувь хүмүүст томоохон үнэт

зүйлсийг олон улсын хилээр нэвтрүүлэх боломжийг олгодог бөгөөд заримдаа албан ёсны санхүүгийн системийн оролцоо бага шаардаж байдаг. Жишээлбэл, маш үнэ цэнтэй алмаз ачсан шуудан зөөгч олон улсын богино нислэгээр л сая сая AED-ийг зөөж чадна. Нэмж дурдахад үл хөдлөх хөрөнгө болон үнэт металл, үнэт чулууны салбар нь хувь хүмүүст албан ёсны санхүүгийн системд данс хөтлөх шаардлагагүйгээр үнэ цэнийг нь цаг хугацааны явцад (алт, үл хөдлөх хөрөнгө гэх мэт) хадгалж үлдэх боломжийг олгодог. Эдгээр нь олон хууль ёсны бизнесүүдэд ч ашигтай, хууль бус этгээдүүдэд ч эрэлт ихтэй байдаг.

- Төрөл бүрийн зохицуулалтын горимууд.

Эдгээр салбарын зохицуулалтын цар хүрээ, мөн чанар нь харилцан адилгүй байдаг. Зарим улс орнуудад үнэт металл, чулууны дилерүүд (DPMS) болон үл хөдлөх хөрөнгийн агент, брокер зэрэг оролцогчид тусгай зөвшөөрөлтэй эсвэл бүртгэлтэй байх ёстой бөгөөд LFI-дэд ноогдуулдагтай ижил төстэй AML/CFT шаардлагыг дагаж мөрдөх шаардлага тавьдаг. Үүнд хамгийн багадаа үйлчлүүлэгчдийг танин мэдэх, CDD /Customer Due Diligence/ хийх, сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх шаардлага багтана.

Сонирхуулахад, АНЭУ нь хуулиараа гадаадын хөрөнгө оруулагч нарт ҮХХ худалдан авахад хөрөнгө оруулагчийн виз олгож зах зээлээ дэмжих бодлого баримталдаг байна. Гаднын хөрөнгө оруулагч АНЭУ-д үл хөдлөх хөрөнгө худалдан авч, өмчлөгч болбол АНЭУ-д хязгаарлагдмал оршин суух эрх бүхий виз олгох бөгөөд ҮХХ-ийн үнэ цэн их байх тусам визний хугацаа урт байх зохицуулалтыг Засгийн газрын 2018 оны 56 дугаар тогтоолоор Арабын нэгдсэн Эмират

улсын холбооны засгийн газраас тогтоож, бүх Эмират улсад хүчин төгөлдөр үйлчилж байна.

Үүнд:

- 1/ Доод тал нь 1 сая AED-ийн үнэ бүхий үл хөдлөх хөрөнгө эзэмших нь зургаан сарын олон удаагийн визтэй болох эрх дагалддаг. Тогтвортой оршин суувал, гурван жилийн хугацаатай оршин суух виз олгоно.
- 2/ Доод тал нь 5 сая AED-ийн үнэтэй үл хөдлөх хөрөнгө худалдаж авбал гурван жилийн эрхтэй визтэй болох бөгөөд энэ хугацаандаа тогтвортой оршин суувал таван жилийн оршин суух виз болгож сунгадаг.
- 3/ Ипотекийн болон бусад зээлийн санхүүжилтгүйгээр дор хаяж 10 сая еврогийн үнэтэй үл хөдлөх хөрөнгө худалдаж аваад гурван жилийн турш амьдарвал, тухайн иргэн арван жил оршин суух виз авах эрхтэй болдог байна.

АНЭУ-ын үнэт чулуу, үнэт металл, тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн худалдаанд хяналт тавих хуульд дараах сонирхолтой зохицуулалтуудыг оруулсан байдаг. Үүнд:

1/ Бүрмэл эдлэл нь өөрөө хийсэн эдлэлийн шинж тэмдгийг агуулсан байх ёстой. Хэрэв боловсруулсан эдлэлийн жингийн талаас илүү хувийг үнэт металлаар, үлдсэн хэсэг нь нэг буюу түүнээс дээш үнэт металлаар хийгдсэн бол боловсруулагдсан эдлэл нь илүү хүнд буюу илүү орц найрлагад орсон үнэт металлын тэмдэглэлтэй байх ёстой.

2/ Үнэт чулууг дангаар нь худалдах, худалдахаар санал болгох, зарах зорилгоор олж авахыг хориглодог.

3/ Ажилласан бүтээгдэхүүний жинг нэмэгдүүлэхийн тулд гагнуурын материалыг ашиглаж болохгүй. The Emirates Standardisation and Metrology Authority буюу АНЭУ–ын Стандартчилал хэмжил зүйн газрын дарга боловсруулсан эдлэлд ашиглагдаж байгаа гагнуурын материалын хууль ёсны нарийн ширхэгтэй байдал, тэдгээрийн нийт масстай харьцуулсан харьцааг тогтоох шийдвэрийг эрх бүхий байгууллагатай тохиролцон гаргана.

4/ Холбогдох байгууллагад бүртгэлжүүлээгүй, итгэмжлэлгүй үнэт металл, үнэт чулууг ялган таних, гэрчилгээ олгох үйл ажиллагаа явуулж болохгүй. Тус улсын үнэт металл, үнэт чулууг таних тэмдэг, баталгаажуулагч байгууллагаас магадлан итгэмжлэх, бүртгүүлэхэд шаардагдах нөхцөлийг хэрэгжүүлэх тухайлсан журмыг тусад нь баталж мөрдүүлдэг.

5/ Тус хуулийг хэрэгжүүлэх журамд заасан нөхцөл, журмын дагуу эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авалгүйгээр боловсруулсан эдлэл, үнэт чулууны үзэсгэлэн гаргахыг хориглодог.

6/ Мэргэжилтэн, шинжээчдийн хороог АНЭУ–ын Стандартчилал хэмжил зүйн газрын даргын саналыг үндэслэн эрх бүхий байгууллагатай зөвшилцөн Засгийн газрын шийдвэрээр байгуулж, “Үнэт чулуу, үнэт металл, тэдгээрийн тэмдэгтийн худалдааг зохицуулах хороо”–г бүрдүүлнэ. Хороо нь өөрийн өмнө тавьсан асуудлаар санал өгөх эрх олгохгүйгээр зөвшилцөх шаардлагатай гэж үзсэн аливаа мэргэжилтэн, мэргэжилтэнд хандаж болно.

7/ Хороо нь дараах бүрэн эрхийг хангана.

Энэ хуулийн болон түүнийг хэрэгжүүлэх журам, шийдвэрийн заалтыг зөрчсөн тухай эрх бүхий байгууллага, эсхүл эрх бүхий байгууллагаас ирүүлсэн тайланг хянан шалгах.

Энэ хуульд заасан бусад шийтгэлийг харгалзахгүйгээр дор дурдсан шийтгэлийн аль нэгийг оногдуулах эрхтэй байдаг.

Зөрчил гаргасан этгээдэд анхааруулга илгээх; AED (50000) тавин мянгаас хэтрэхгүй торгууль.

Энэ хуулийн заалт, түүнийг хэрэгжүүлэх журмын хэрэгжилтийг хангахтай холбогдсон техникийн асуудлаар санал, дүгнэлт гаргах, АНЭУ–ын Стандартчилал хэмжил зүйн газрын дарга, эсхүл эрх бүхий байгууллагад санал бодлоо илэрхийлэх.

Өөрт нь шилжүүлсэн асуудлаар зөвлөмж, санал гаргаж, үе үеийн тайлангаа АНЭУ–ын Стандартчилал хэмжил зүйн газрын дарга хүргүүлж, зохих шийдвэр гаргах.

8/ Энэ хуулийн 18 дугаар зүйлд заасан аливаа шийтгэл хүлээсэн этгээд шийтгэл оногдуулах тухай мэдэгдсэн өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор эрх бүхий шүүхэд гомдол гаргаж болно.

9/ Дараах тохиолдолд хоёр жилээс доошгүй хугацаагаар хорих эсвэл таван зуун мянган дирхам (500,000) таван зуун мянгаас доошгүй, нэг сая (1,000,000)–аас ихгүй дирхамаар торгох ял шийтгэнэ.

Боловсруулалт хийсэн эдлэл дээр хуурамч тэмдэг наах;

Хуурамч тэмдэгтэй гэдгийг мэдсээр байж үйлдвэрлэсэн эдлэлийг худалдах, худалдахаар санал болгох, худалдах зорилгоор олж авах, эсхүл худалдаа хийх;

Үнэт металл эсвэл үнэт чулууны гэрчилгээг хуурамчаар үйлдэх;

Тус байгууллагад бүртгүүлээгүй, магадлан итгэмжлэлгүйгээр үнэт металлын тэмдэглэгээ хийх, үнэт металл, үнэт чулууг баталгаажуулах;

Боловсруулалт хийсэн эдлэлд тэмдэглэгээ хийсний дараагаар тухайн зүйлийг тэмдэглэгээнд заасан нарийн чанарт үл нийцүүлэх аливаа өөрчлөлт, өөрчлөлт оруулах;

10/ Дараах тохиолдолд нэг жилээс доошгүй, хоёр жилээс дээшгүй хугацаагаар хорих, эсвэл хоёр зуун тавин мянган (250,000)–аас доошгүй дирхамаар, таван зуун мянган (500,000)–аас дээшгүй дирхамаар торгох ял шийтгэнэ.

энэ хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6–д заасны дагуу үнэт металлаар хийсэн эдлэлийг ялгах тэмдэггүй худалдаалах;

Баталгаажуулагчийн шошго, гэрчилгээгүй үнэт металл, үнэт чулууны худалдаа;

Баталгаажуулагч байгууллагаас бусад байгууллагаас олгосон гэрчилгээг ашиглан үнэт металл, үнэт чулууны худалдаа эрхлэх;

Албан ёсны болон гадаад тэмдэгтээс өөр тэмдэглэгдсэн бүтээлийн худалдаа эрхлэх.

11/ Дараах зөрчлийн аль нэгийг үйлдсэн магадлан итгэмжлэгдсэн байгууллагыг нэг зуун мянган AED (100,000)–аас доошгүй, таван зуун мянган AED (500,000)–аас ихгүй дирхамаар торгох шийтгэл оногдуулна.

Худал мэдээлэл агуулсан үнэт чулуу, үнэт металлын гэрчилгээ олгох;

Бодит чулуу, металлтай тохирохгүй үнэт чулуу, үнэт металлын гэрчилгээ олгох;

Онцлох тэмдэг нь бодит ажилласан зүйлтэй тохирохгүй тэмдэгтэй ажилласан;

Дахин гэмт хэрэг үйлдсэн тохиолдолд торгуулийг хоёр дахин нэмэгдүүлж, магадлан итгэмжлэлийг хүчингүй болгоно.

12/ Хууль зүйн сайдын шийдвэрээр АНЭУ–ын Стандартчилал хэмжил зүйн газрын даргатай зөвшилцөн, эрх бүхий байгууллагатай зөвшилцөн сонгогдсон албан хаагчид тус бүр өөрийн бүрэн эрхийн хүрээнд энэ хуулийн заалтад заасан зөрчлийг тогтоох, түүнийг дүрэм, журмыг хэрэгжүүлэх эрхийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын ажилтанд олгоно. Эдгээр ажилтнууд нь үнэт чулуу, үнэт металлын салбарт шаардагдах туршлага, ур чадвартай байна.

АНЭУ–д хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөхгүй байх нь дараах үр дагаварт хүргэнэ.

Үнэт металлын сорьц, тэмдэг эсвэл үнэт чулуу, үнэт эдлэлийн гэрчилгээг хуурамчаар үйлдсэн, эсхүл хуурамч тэмдэг, гэрчилгээ бүхий үнэт эдлэл худалдсан, санал болгосон, эзэмшиж, худалдаалсан бол хоёр жилээс доошгүй хугацаагаар хорих эсвэл 500,000–1000,000 дирхамын торгуул оногдуулна.

Үнэт металл эсвэл үнэт чулуу, үнэт эдлэлийн зохицуулалтын эрх бүхий байгууллагаас зохих бус тэмдэглэгээ, гэрчилгээ авсан бол нэг жил хорих эсвэл 250,000–500,000 дирхамын торгуул төлнө.

Үнэт чулуу, металлын гэрчилгээг буруу мэдээлэлтэй олгосон эрх бүхий байгууллагад 100,000–500,000 дирхамын торгууль ногдуулна.

Үнэт металл, үнэт чулуу, алт, мөнгө, цагаан алтны үнэт эдлэлийн худалдаа, тэмдэглэгээ, баталгаажуулалтад хамаарах Холбооны №11 хуулийн аль нэг заалтыг зөрчсөн тохиолдолд 50,000–100,000 торгууль төлөхөөр тус тус зохицуулсан байна.

III. БАГАМЫН ХАМТЫН НӨХӨРЛӨЛ / THE COMMONWEALTH OF THE BAHAMAS/

Санхүүгийн гүйлгээний тайлагналын тухай хууль болох FTRA–ийн /Financial Transactions Reporting Act, 2018/ 33(2) хэсгийн заалтыг дагаж мөрдөөгүй үнэт металл, үнэт чулууны дилерүүд гэмт хэрэг үйлдэж, FIR / Financial

Intelligence (Transactions Reporting) Regulations/ тайлагнаж, мэдээлэл хүргүүлээгүй өдөр тутамд таван мянган долларын (5,000 доллар) торгууль ногдуулдаг байна.

Хүснэгт 4.2018 оны байдлаар санхүүгийн гүйлгээний тайлагналтай холбоотойгоор захиргааны мөнгөн торгууль ноогдуулах зөрчлүүд

№	Зөрчлийн төрөл	Section	Зөрчлийн түвшин	Санхүүгийн байгууллагад ногдуулах торгуулийн хэмжээ	Хувь хүний торгуулийн хэмжээ
1	Хяналтын эрх бүхий этгээдийн хүсэлт дагуу эрсдэлийн үнэлгээ хийж, баримтжуулж, шинэчилж өгөхгүй байх.	5	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
2	Үйлчлүүлэгч/client–ийг олж тогтоогоогүй эсвэл үйлчлүүлэгч/client болон эцсийн өмчлөгчөөс үйлчлүүлэгчид зохих шалгалт явуулахад тавигдах бусад шаардлагыг хангуулж, шаардлагатай мэдээллийг аваагүй байх.	6—10	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
3	Нэргүй данс эсвэл зохиомол нэрээр данс үүсгэх, хөтлөх.	6 /4/	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
4	Доорх 5–9, 14–р хэсгийн шаардлагыг биелүүлээгүй, данс нээлгэсэн эсвэл бизнесийн харилцаа үүсгэсэн; гүйлгээ хийдэг харилцагчийг бүртгээгүй эсвэл харилцааг албан ёсоор дуусгасан байж бизнесийн бүртгэлийн харилцааг дуусгавар болгож чадаагүй.	11	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
5	Үйлчлүүлэгч/client, ашиг хүртэгч өмчлөгчтэй холбоотой хэрэглэгчийн зохих шалгалтын сайжруулсан үүргийг хэрэгжүүлээгүй.	13	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
6	Үйлчлүүлэгч/client эсвэл эцсийн эзэмшигч нь улс төрийн нөлөөнд автсан хүн мөн эсэхийг тодорхойлох эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлээгүй.	14	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл

7	Үйлчлүүлэгч/client-тэй холбоотой бүртгэл хөтлөөгүй эсвэл хуульд заасан хугацаанд ийм бүртгэлийг гаргаж өгөхгүй байх.	15	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
8	Бүртгэлийг шаардлагатай хэлбэрээр хөтлөөгүй.	16	Бага	\$50,000 хүртэл	\$20,000 хүртэл
9	Хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр сүүлийн гүйлгээ хийгдсэн өдрөөс хойш 5 жилийн хугацаа өнгөрсний дараа бүртгэлийг устгаагүй.	17	Ноцтой	\$125,000 хүртэл	\$35,000 хүртэл
10	Тодорхойлсон эрсдэлтэй холбоотой үйл ажиллагаанаас урьдчилан сэргийлэх журмыг боловсруулж хэрэгжүүлээгүй.	19	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
11	Дагаж мөрдүүлэх албан тушаалтныг томилоогүй /compliance officer/.	20	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
12	Дотоод алба нэгжүүдийн дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэхгүй байх.	21	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
13	Гадаадын охин компани, салбар хүлээсэн үүргээ биелүүлэхгүй байх эсвэл зохих нэмэлт арга хэмжээ авахгүй байх.	23	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
14	Дотоод болон олон улсын хэмжээнд shell банк байгуулах, ажиллуулах, харилцахтай холбоотой хоригийг дагаж мөрдөхгүй байх.	24	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
15	Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэхгүй байх.	25—26	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
16	Нийцлийн комисст /Compliance commission/ бүртгүүлээгүй.	33 /1/	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
17	Оффист эсвэл бизнесийн үндсэн чиг үүргийн газарт өөрчлөлт орсон тухай Нийцлийн комисст мэдэгдээгүй.	33/3/a/	Ноцтой	\$125,000 хүртэл	\$35,000 хүртэл
18	Эцсийн өмчлөгч, захирал, түнш, нийцлийн ажилтан эсвэл мөнгө угаах гэмт хэргийн талаар мэдээлэгчийн өөрчлөлтийн талаар Нийцлийн комисст мэдэгдээгүй.	33/3/b/	Ноцтой	\$125,000 хүртэл	\$35,000 хүртэл
19	Нийцлийн комиссын шаардлагын дагуу ямар нэгэн бүртгэл, мэдээлэл, тайлбар өгөхгүй байх.	34	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл
20	Үйл ажиллагааны дүрмийг дагаж мөрдөхгүй байх.	37	Маш ноцтой	\$200,000 хүртэл	\$50,000 хүртэл

Дээрх шалгууруудын аль нэгийг хангаагүй тохиолдолд компанийг бүртгэлээс хасах хүртэл арга хэмжээ авч болно. Цаашилбал, мөнгө угаах гэмт хэрэг, эсхүл илэрсэн эрсдэлтэй аливаа

үйлдлийг санаатай болон мэдэлгүй үйлдсэн этгээд 2018 оны Гэмт хэргийн орлогын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн дагуу хорих ялаар шийтгэгдэх ч хүртэл арга хэмжээ авдаг байна.

IV. АНУ

Санхүүгийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх сүлжээ ("FinCEN") нь АНУ-ын USA PATRIOT ACT-ын 352-р хэсгийг хэрэгжүүлэх талаар болон үнэт металл, үнэт чулуу, үнэт эрдэнийн худалдаа эрхлэгчдийг гэмт хэргээс сэргийлэхтэй холбоотой мөнгө угаах хөтөлбөрүүдийн хүрээнд эдгээр зохицуулалтуудыг хэрэгжүүлж байна.

1/ Мөнгө угаахтай тэмцэх хөтөлбөрийг бий болгохыг шаарддаг FinCEN-ийн бүх дүрэм журмын нэгэн адил үнэт эдлэл, үнэт металл, үнэт чулууны наймаа эрхэлдэг хүмүүсийг гэмт хэрэгтэн, террористуудын болзошгүй хүчирхийллээс хамгаалах, АНУ-ын санхүүгийн систем, ялангуяа үнэт металл, үнэт эдлэл, үнэт чулууны салбарын хамгаалалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор FinCEN энэхүү зохицуулалтыг гаргаж хэрэгжүүлж байна. Үнэт эдлэл, үнэт металл, үнэт чулууг үнэ цэнтэй болгодог шинж чанарууд нь мөнгө угаахыг эрэлхийлж буй хүмүүст өртөмтгий болгодог.

Энэхүү зохицуулалт нь эдгээр бизнест Банкны нууцын тухай хуулийг зохих ёсоор хэрэгжүүлэх үндсэн алхам юм.

АНУ-ын USA PATRIOT ACT-ийг Конгресс баталж, Ерөнхийлөгч гарын үсэг зурж, Банкны нууцын тухай хуулийн хүрээнд санхүүгийн байгууллага гэж тодорхойлсон бүх этгээдүүд AML/Мөнгө угаах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхийг шаарддаг.

Үнэт эдлэл, үнэт металл, үнэт чулууны дилерийг Банкны нууцын тухай хуулийн дагуу "санхүүгийн байгууллага" гэж тодорхойлдог бөгөөд энэхүү зохицуулалт нь АНУ-ын USA PATRIOT ACT-д тусгагдсан тэрхүү үүргийг биелүүлэх шаардлагатай болдог.

2/ "Бүрмэл бараа-covered good" гэдэгт үнэт эдлэл, үнэт металл, үнэт чулуу бүхий бүтээгдэхүүний үнэ цэнийх нь 50 ба түүнээс дээш хувийг эдгээр материал бүрдүүлдэг бэлэн бүтээгдэхүүнийг (үнэт эдлэл, нумизматик, эртний эдлэл гэх мэт) хэлдэг.

FinCEN нь " худалдаачин"² гэсэн нэр томъёог covered good барааг худалдан авч, борлуулдаг хүн гэсэн нийтлэг ойлголтоор тодорхойлсон байдаг.

Нэмж дурдахад, FinCEN нь дилерийн тодорхойлолтод арилжааны босгыг оруулсан болно. Тухайн дилер гэх хүн жилийн хугацаанд дор хаяж 50,000 ам.долларын бүрмэл эдлэл худалдан авч, хамгийн багадаа 50,000 ам.долларын өртөгтэй бараа борлуулсан байх ёстойг шаарддаг. Доод босго тогтоосон нь жижиг бизнес эрхлэгчид, хааяа нэг "дилерүүд" болон хобби, хүсэл сонирхлын зорилгоороо ийм төрлийн бараа худалдаа эрхэлдэг "retailer" хүмүүсийг зөвхөн эдгээр барааг их хэмжээгээр худалдаж авах, худалдах бизнес эрхэлдэг хүмүүсээс ялгаж, зааглаж, энэ дүрэм үйлчлэхийг баталгаажуулах зорилготой юм.

Ач холбогдол нь, дүрмийн дагуу "барааны дилер" болон "жижиглэн худалдаачин retailer" хоёрыг ялгаж, салгадаг. FinCEN нь жижиглэн худалдаалагч "retailer" гэдэг нэр томъёогоор АНУ-д эзэмшилтэй бүрмэл эдлэлийг³, ялангуяа олон нийтэд борлуулдаг хүн гэж тодорхойлсон. FinCEN-ийн үзэж байгаагаар жижиглэнгийн худалдаачид дилерүүдтэй адил хэмжээний

² Dealers

³ Covered good.

мөнгө угаах эрсдэл үүсгэдэггүй. Тиймээс ихэнх жижиглэнгийн худалдаачид мөнгө угаахтай тэмцэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэх шаардлагагүй болдог.

Жижиглэн худалдаачид ерөнхийдөө АНУ-ын дилерүүд болон бусад жижиглэн худалдаачдаас covered бараагаа худалдаж авдаг бол жижиглэнгийн худалдаачид мөнгө угаахтай тэмцэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэх шаардлагагүй болдог.

Түр зохицуулалтын дагуу АНУ-д байрладаг дилер эсвэл жижиглэнгийн худалдаачдаас бусад хүмүүсээс 50,000 ам.доллар хүртэлх covered бараа худалдаж авсан жижиглэн худалдаачдыг жижиглэнгийн худалдаачнаас чөлөөлнө. Гэсэн хэдий ч, өмнөх татвар эсвэл хуанлийн жилийн хугацаанд жижиглэн худалдаачин АНУ-ын дилер эсвэл жижиглэн худалдаачдаас бусад хүмүүсээс (АНУ-ын бус дилерүүд болон олон нийтийн гишүүд гэх мэт) 50,000 ам.доллараас дээш баталгаат барааг худалдан авч, 50,000 ам.доллараас дээш covered барааг худалдсан бол жижиглэн худалдаалагчийг "дилер" гэж үзэх үндэслэл болох бөгөөд мөнгө угаахтай тэмцэх хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлэх ёстой болдог.

Эцэст нь, муж улс бүрийн болон хотуудын хуулийн дагуу ломбардын үйл ажиллагааны лицензтэй буюу бүртгэлтэй бизнесүүд нь түр журмын дагуу "дилер" гэсэн тодорхойлолтоос тусгайлан чөлөөлөгддөг. Иймд ломбардууд зохих зөвшөөрөлтэй, эсвэл зохих улсын болон орон нутгийн засаг захиргаанд бүртгүүлж, ломбардын гүйлгээ хийж байгаа тохиолдолд энэ дүрмийн дагуу мөнгө угаахтай тэмцэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэх шаардлагагүй болдог байна. Түр журмын зохицуулалтад "бүрмэл эдлэл"-ийн "дилерүүдэд" л хамаарна

3/ AML/Мөнгө угаах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх этгээд нь нийцлийн ажилтан /compliance officer/ заавал ажиллуулах бөгөөд дийлерийн мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх хөтөлбөрийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцаж, мөнгө угаах хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг өдөр тутам хариуцан ажиллах тул хангалттай эрх мэдэл өгөх ёстой.

Бүх тохиолдолд compliance officer нь бизнесийн үйл ажиллагаа болон мөнгө угаахтай тэмцэх хөтөлбөрийг бүх талаар, түүнчлэн Банкны нууцын тухай хууль болон холбогдох FinCEN журмын шаардлагуудыг сайтар мэддэг байх хэрэгтэй.

4/ АНУ-ын муж улс бүр тусдаа өөрийн гэсэн онцлог зохицуулалттай. Тухайлбал Minnesota мужид үнэт металлын дилерийн лиценз нь зөвхөн тусгай зөвшөөрөлд заасан байршилд л үйл ажиллагаа эрхлэхийг зөвшөөрдөг. Дилерүүд нь ломбард, үнэт эдлэлийн дэлгүүр байж болдог. "Үнэт металл" гэдэгт алт, мөнгө, цагаан алтыг оролцуулан хэлэх бөгөөд үнэт эдлэл гэдэгт үнэт металл агуулсан эд зүйлсийг бүхэлд нь буюу цул байдлаар эсвэл хэсэгчлэн, хольцтой хийсэн байж болох бөгөөд нийт найрлагын нэгээс дээш хувьд агуулагдсан байхыг шаарддаг.

Лицензийн хүсэлтийг дараах материалуудтай хамт бөглөж нотариатаар баталгаажуулж, гарын үсэг зурж баталгаажуулан шуудангаар илгээж болно.

- *Үнэт металлын худалдаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл хүссэн өргөдөл*
- *Маягт SP: C1 – Тусгай зөвшөөрөл хүсэгчийн мэдээлэл*
- *Миннесотагийн ажилчдын Compensation хуульд нийцэж буйг баталгаажуулах*

Тусгай зөвшөөрөл олгосон өдрөөс хойш нэг жилийн хугацаанд хүчинтэй байна.

Хураамж шимтгэл:

Шинээр зөвшөөрөл авах болон лицензийн хугацаагаа сунгахад хураамж нь 200 ам.доллар.

Лицензийн сунгалтын хүсэлтийг хугацаа дуусахаас 30 хоногийн өмнө ирүүлэх ёстой.

Бусад шаардлага:

Үнэт металлын дилер бүр үнэт металл агуулсан хуучин эд өлгийн зүйл худалдан авах бүртээ анхны гүйлгээ хийсэн цагаас хойш 14-с доошгүй хоногийн дотор зөвшөөрөл олгосон дилерийн байршил, эсвэл лиценз олгосон муж дах бусад байршилд байлгах шаардлагатай байдаг.

Худалдах үед барааг өөрчлөх ёсгүй бөгөөд шаардлагатай 14 хоногийн хугацаанд өөрчлөхгүй байх ёстой.

Хадгалах газар нь лиценз олгосон мужаас гарахгүй байх ёстой.

Хэрэв тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь олон мужид лицензтэй бөгөөд нэгээс олон мужид хуучин үнэт металл худалдаж авдаг бол муж тус бүрд эд зүйлсийг хадгалах газар хэрэгтэй болно.

Харин Виржиниа мужид бол Fairfax County-ийн хуулийн 33-р бүлэгт олон нийтээс үнэт металл эсвэл эрдэнийн чулуу (Precious metal and gem – PMG) худалдаж авах дилерүүд зөвшөөрөл авахыг шаарддаг. PMG дилерийн зөвшөөрлийг Зохицуулалт, лицензийн хэлтсээс /branch/ олгодог байна.

PMG dealer нь бизнес эрхэлдэг аливаа хувь хүн, пүүс, нөхөрлөл, корпорац байж болдог. Үүнд: 1/ хуучин үнэт металл эсвэл эрдэнийн чулуу худалдах авах, 2/ тухайн хүн, пүүс, нөхөрлөл,

корпорацын эзэмшиж байгаагүй бөгөөд бусад этгээдийн үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс үнэт металл, эрдэнийн чулууг ямар нэгэн байдлаар ялгаж, салгаж авах, эсвэл 3/ үйлдвэрлэгдсэн бүтээгдэхүүн, үнэт эдлэлээс салгаж, гаргаж авсан үнэт металл, эсвэл чулууг худалдаж авах, олж авах худалдах үйл ажиллагаа багтдаг. Энэхүү үйл ажиллагаанд дараах үйл ажиллагаа эрхэлдэг хүмүүсийг хамруулдаггүй байна.

1/ Тусгай зөвшөөрөлтэй этгээдийн эзэмшиж буй хөрөнгийг захиран зарцуулах эрх бүхий итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөс үнэт металл эсвэл эрдэнийн чулуу худалдаж авах үйл ажиллагаа,

2/ Жижиглэнгийн худалдаачны өмнө нь худалдсан барааг худалдаанд гаргаж байгаа этгээдэд хүлээн авах,

3/ Жижиглэн худалдаалагчийн үнэт эдлэлийг засварлах, сэргээх, загвар зохион бүтээх, хэрэв ийм үйл ажиллагаа нь түүний ердийн бизнесийн хүрээнд байвал,

4/ Жижиглэнгийн худалдаачид, бөөний худалдаачид, дилерүүдээс шууд худалдан авалт хийдэг аж үйлдвэрийн боловсруулагч, үйлдвэрлэгчид

5/ Дагалдах бүтээгдэхүүн буюу заримдаа үнэт металл агуулсан болзошгүй хаягдал металлыг худалдан авах, боловсруулах бизнесийг тогтмол эрхэлдэг хүмүүсийн үйл ажиллагаа,

6/ Жижиглэнгийн худалдаагаар бусад дилер, үйлдвэрлэгч эсвэл бөөний худалдаачдаас үнэт металл эсвэл эрдэнийн чулууг шууд худалдан авах, эсвэл журмын дагуу бөөний худалдаа эрхэлж буй борлуулагч нар багтана.

Үнэт металл, эрдэнийн чулуу борлуулагчийн зөвшөөрөл авахын тулд Зохицуулалт, лицензийн хэлтэст дараах материалыг бүрдүүлж өгнө.

1/ Хувийн мэдээллийн тухай өргөдөл, маягтад гарын үсэг зурж, нотариатаар баталгаажуулсан. Өргөдөл гаргах бол энэ төрлийн үйл ажиллагаанд нотариат үнэ төлбөргүй үйлчилгээ үзүүлдэг байна.

2/ Хүчинтэй, шаардлага хангасан зураг.

3/ Сүүлийн 12 сарын хугацаанд Виржиниа мужаас гадуур амьдарч байсан өргөдөл гаргагч бол оршин суугаа мужаасаа (Виржиниа мужаас бусад муж бол Виржиниа мужийн цагдаагаар дамжуулан авах боломжтой) оршин суусан тодорхойлолт авч хавсаргаж өгөх ёстой.

4/ Fairfax County-гийн Татварын албанаас авсан бизнес эрхлэх болон мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх лицензийн хуулбарыг хавсаргах /Business, Professional and Occupational License (BPOL)/

5/ Фэйрфакс мужийн Төлөвлөлт, хөгжлийн хэлтсээс олгосон оршин суугч бусаар тусгай зөвшөөрөл ашиглах зөвшөөрлийн хуулбар /non-residential use permit (non-RUP)/

6/ Виржиниа муж улсын захиргаа Fairfax County-д төлөх дэнчингийн баталгааны /surety bond/ 10,000 доллар төлөх байршуулах ёстой.

7/ Виржиниа мужийн худалдааны үйлчилгээний тайланд туссан талаарх мэдээллийг хавсаргаж өгөх. Жич: Виржиниа мужийн Бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийн стандартын газраас баталгаажуулсан томоохон компаниудын жагсаалтыг Зохицуулалт, лицензийн хэлтсээс авах боломжтой.

8/ Лицензийн хураамж 215.00 ам.долларын төлбөрийг Фэйрфакс мужид төлөх ёстой бөгөөд зээлийн картаар /Credit card/ төлсөн бол хүлээн авдаггүй байна.

Тусгай зөвшөөрлийн хүсэлтийг хянан баталгаажуулахад 14–21 хоног зарцуулдаг байна.

Жич: Нэгэнт тусгай зөвшөөрлөө авсан бол дилерүүд Фэйрфакс мужийн хуулийн 33–р бүлэгт зохицуулж, тайлбарласны дагуу /Chapter 33 of the Fairfax County Code/ Цагдаагийн байгууллагын тодорхойлсон тайлагнах, хадгалах шаардлагыг хангасан байх ёстой болдог.

Түр зуурын / Transient PMG Dealer / PMG⁴ дилерт тавигдах шаардлага

Фэйрфакс мужийн захиргаан дор өдөр бүр бизнес эрхэлдэггүй түр оршин суугч үнэт металл, үнэт чулууны арилжааны лиценз эзэмшигчид, эсвэл байнгын үйл ажиллагаа явуулж буй газраасаа өөр газар тухайлсан худалдан авалт хийх сонирхолтой оршин суух зөвшөөрөл эзэмшигчдийн хувьд бизнесийн үйл ажиллагааны хувьд дараах мэдээллийг гаргаж өгөх ёстой.

Байнга оршин суудаггүй түр зуурын аль нэг байршилд худалдан авалт хийхээс ажлын 10 хоногийн өмнө тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь худалдан авах арга хэмжээнийхээ өдөр, цаг, байршил хаягийн талаарх мэдээллийг Зохицуулалт, лицензийн хэлтэст болон Фэйрфакс мужийн Цагдаагийн газарт урьдчилан бичгээр мэдэгдэх ёстой. Фэйрфакс мужийн нутаг дэвсгэр, захиргаанд явагдсан худалдан авалтын арга хэмжээ бүрд мэдэгдэх ёстой гэсэн үг юм. Ийм мэдэгдлийг биечлэн эсвэл факс, цахим шуудан эсвэл АНУ–ын харьяаллын шуудангаар илгээх ёстой.

Худалдааны үйл ажиллагааг тогтсон байршилд зохион байгуулж, олон нийтэд нээлттэй байлгах ёстой.

⁴ Precious metal and gemstone dealer

Фэйрфакс мужийн зүгээс PMG буюу Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчдийн тусгай зөвшөөрлийн талаар худалдан авах үйл

ажиллагаа бүрд олон нийтэд дэлгэн харуулж байх үүрэгтэй.

V. ӨМНӨД АФРИКИЙН БҮГД НАЙРАМДАХ УЛС

–Үнэт металлын тусгай зөвшөөрөл:

Зохицуулагч нь үнэт металл баяжуулах тусгай зөвшөөрлийг аливаа этгээдэд тогтоосон доорх 3 хэлбэрээр, 10 жилээс илүүгүй хугацаагаар олгодог байна.

1. Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан үнэт металлыг худалдах, арилжаалах, захиран зарцуулах эрх бүхий этгээдээс аливаа хэлбэрээр боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан үнэт металлыг худалдан авах, хүлээн авах;
2. Өөрийн хууль ёсны эзэмшилд байгаа аливаа боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан үнэт металлыг бүрдүүлэх, хэлбэрийг нь өөрчлөх, өөр хэлбэрээр үнэ цэнийг нь нэмэгдүүлэх;
3. Өөрийн хууль ёсны эзэмшилд байгаа аливаа боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан үнэт металлыг захиран зарцуулах.

–Үнэт эдлэлийн тусгай зөвшөөрөл:

Зохицуулагч нь аливаа этгээдэд доорх тогтоосон хэлбэрээр, таван жилээс илүүгүй хугацаагаар үнэт эдлэлийн зөвшөөрөл эзэмшигчид тусгай зөвшөөрөлд заасны дагуу дараах үйл ажиллагаа явуулах эрхийг олгож болно.

1. Хуулийн дагуу хагас боловсруулсан үнэт металл худалдах, худалдаалах, захиран зарцуулах эрх бүхий этгээдээс хагас боловсруулсан үнэт металлыг аливаа хэлбэрээр худалдан авах, хүлээн авах;
2. Өөрийн хууль ёсны эзэмшилд байгаа хагас боловсруулсан үнэт металлын хэлбэрийг өөрчлөх, эсхүл өөр хэлбэрээр нэмүү өртөг шингээх;
3. Өөрийн эзэмшилд байгаа аливаа хагас боловсруулсан үнэт металлыг захиран зарцуулах

VI. ХОНКОНГ

Хонконгод үнэт металл, үнэт чулууны наймаа эрхэлж, 120,001 Хонконг доллар ба түүнээс дээш үнийн дүнтэй аливаа гүйлгээ хийх хүсэлтэй хүн Гаалийн татварын албанд бүртгүүлэх шаардлагатай.

Хонконгийн бус үнэт металл, чулууны дилер гэдэг нь Хонконгод үнэт металл, үнэт чулууны наймаа эрхэлдэг хүн юм. Энэ нь Хонконгод байнга оршин суудаггүй хувь хүн; эсвэл Хонконгоос гадуур бүртгэлтэй буюу үүсгэн байгуулагдсан хувь хүнээс бусад хуулийн этгээд бөгөөд Компанийн тухай хуульд заасны дагуу Хонконг улсад бүртгэлтэй бус компани; мөн Хонконгод бизнес эрхлэх газаргүй этгээд бөгөөд; Хонконгод тухайн хүний үнэт металл, үнэт чулууны бизнес эрхлэх нийт өдрийн тоо 1 жилд 60 хоногоос хэтрэхгүй байхаар зохицуулагдсан.

Бүртгэлийн горимын дагуу дараах хоёр ангилалд хуваадаг:

1/ Бизнесийн явцад нийт үнэ нь 120,000 Хонконг доллар буюу түүнээс дээш бэлэн бус гүйлгээ хийхээр төлөвлөж буй аливаа дилер нь А ангиллын бүртгүүлэгчээр бүртгүүлэх шаардлагатай.

2/ Бизнесийн явцад нийт гүйлгээ нь 120,000 Хонконг доллар ба түүнээс дээш үнийн дүнтэй бэлэн ба бэлэн бус гүйлгээ хийх хүсэлтэй аливаа дилер В ангиллын бүртгүүлэгчээр бүртгүүлэх шаардлагатай болдог. Харин В ангилалд бүртгүүлэгч дилер нь мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх хяналтад хамрагдах зохицуулалттай.

Тайлагнал:

Хонконгийн бус үнэт металл, үнэт чулууны дилер нь бэлэн мөнгөний гүйлгээний тайлан гаргах ёстой бөгөөд үүнд дилер ба/эсвэл дилерийн нэрийн өмнөөс ажиллаж буй этгээдийн үйл ажиллагааны мэдээлэл, дэлгэрэнгүй мэдээлэл, харилцагчийн мэдээлэл, гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээллийг агуулсан байх ёстой. Энэ нь гүйлгээ хийснээс хойш 1 хоногийн дотор багтаж хийгдсэн хийгдсэн бүх бэлэн мөнгөний гүйлгээний талаар, эсвэл дилер буюу дилерийн нэрийн өмнөөс ажиллаж буй этгээд Хонконгийн хилээс гарсан эсэхээс үл хамааран харилцагчийн мэдээлэл болон гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээллийг Гаалийн татварын албанд өгсөн байх ёстой.

VII. СИНГАПУР УЛС

Хэрэв бүртгэлгүй, тусгай зөвшөөрөлгүйгээр зохицуулалттай дилерийн үйл ажиллагаа эрхэлбэл энэ нь гэмт хэрэгт тооцогдоно. Аливаа зохицуулалттай хэлцлийг хийхийн өмнө заавал бүртгүүлсэн байх ёстой.

Бүртгэлгүй арилжаачин, дилерүүдийг илрүүлбэл албадлагын арга хэмжээ авдаг. Бүртгүүлээгүй эсвэл тусгай зөвшөөрөлгүйгээр зохицуулалттай дилерийн үүрэг гүйцэтгэсэн аливаа этгээдийг 75,000 Сингапур долларын торгууль болон/эсвэл 3 жил хүртэл хорих ялаар шийтгэгдэг.

Хэн хэрхэн бүртгүлдэг вэ?

Хэрэв үнэт чулуу, үнэт металл болон/эсвэл үнэт эрдэнийн бүтээгдэхүүний зохицуулалттай этгээдийн бизнес, наймаа эрхлэхээр бол эсвэл PSPM⁵-ийн зохицуулалттай хэлцлийн зуучлагчийн хувьд Зохицуулалттай дилерүүдийн бүртгэлийн газарт бүртгүүлэх шаардлагатай болдог.

Бүртгүүлэх шаардлагатай зохицуулалттай дилерүүдийн жишээнд үнэт эдлэл, алт мөнгөн зоосны худалдаачид, үнэт эдлэлийн бөөний болон жижиглэн худалдаачид, хуучин барааны худалдаачид, дуудлага худалдааны төвүүд / auction house/, худалдааны платформууд орно.

Бүртгэлийн хураамж, төлбөр ба бүртгэлжүүлэлт

Зохицуулалттай дилерүүд Бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлэхийн тулд 120 Сингапур долларын өргөдлийн хураамж төлөх ёстой. Бүх төлбөр, тооцоог “GoBusiness Licensing Portal” сайтаар дамжуулан хийх ёстой.

Бүртгэлийг жил бүр хийлгэх ёстой. Бүртгэлийн ажилтан өргөдлийг журмын дагуу зөвшөөрсний дараа бүртгэлийн шатлал болон үйл ажиллагаа явуулах салбар, цэгүүдийн тоонд үндэслэн бүртгэлийн хураамжийг дараах байдлаар төлөх ёстой.

Хүснэгт 5. Сингапурын үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэгчийн ангилал

Бүртгэлийн ангилал	Бүртгэлийн болзол	Хураамж	Үргэлжлэх хугацаа
A ангилал	Энэ ангиллын бүртгэлд бүртгүүлсэн дилерийн борлуулах гэж буй үнэт чулуу, үнэт металл, үнэт эдлэл, хөрөнгөөр баталгаажсан token бүрийн цэвэр үнэ нь 1 ширхэг нь 2000 с.доллороос бага байх ёстой.	Жилийн хураамж нь 1 салбар бүрт 250 с.доллар тушаах ёстой.	энэ хэмжээ жил бүр шинэчлэгддэг.
B ангилал	Энд бүртгэгдсэн дилер нь үнэт чулуу, үнэт металл, үнэт эдлэл, ямар ч үнэ цэнийн хөрөнгөөр баталгаажсан token-ийг худалдах эрхтэй.	Жилийн хураамж нь 1 салбар болгонд 350 с.доллар байдаг.	энэ хэмжээ жил бүр шинэчлэгддэг.

*Class A** – Энэ ангиллын бүртгэлд бүртгүүлсэн дилерийн борлуулах гэж буй үнэт чулуу, үнэт металл, үнэт бүтээгдэхүүн/үнэт эдлэл/, хөрөнгөөр баталгаажсан token бүрийн цэвэр үнэ нь нэг ширхэг нь 2000 сингапур доллороос бага байх ёстой. Жилийн хураамж нь нэг салбар бүрд 250 сингапур доллар тушаах ёстой бөгөөд энэ хэмжээ жил бүр шинэчлэгддэг.

*Class B*** – Энд бүртгэгдсэн дилер нь үнэт чулуу, үнэт металл, үнэт бүтээгдэхүүн/үнэт эдлэл, ямар ч үнэ цэний хөрөнгөөр баталгаажсан token-ийг худалдах эрхтэй. Жилийн хураамж нь нэг салбар болгонд 350 Сингапур доллар байдаг.

⁵ Precious stones, precious metals and/or precious products –PSPM

Жишээгээр тайлбарлая: Зохицуулалттай этгээд болох гэж байгаа "ABC Pte Ltd" нь хоёр салбартайгаар үйл ажиллагаа явуулна гэж үзье. Тэгвэл "ABC Pte Ltd" нь В ангиллын бүртгэлийн гэрчилгээ авах хүсэлт гаргавал нийт 820 Сингапур доллар төлөх ёстой гэсэн үг юм. Үүний 120 Сингапур доллар бол өргөдлийн хураамжийн төлбөр болно.

Хүснэгт 6. Жишээ /Сингапурт/

Хураамж шимтгэлийн төрөл	Хураамж
Өргөдлийн хураамж	120 S\$
Б ангилалд бүртгүүлэх бүртгэлийн хураамж	350 S\$
2 салбар нэгжтэйгээр үйл ажиллагаа явуулах	*2
	700 S\$
Нийт төлбөр хураамж	820 S\$

Зураг 5. Сингапурт үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авах процесс

Тусгай зөвшөөрөл автал бүртгүүлж, хүсэлт гаргагч нь улсын бүртгэгчийн зохимжтой этгээд гэж үзэгдэх хүртэл улсын бүртгэгч өргөдлийг хүлээн авснаас хойш 4 долоо хоног хүртэл хугацаагаар судалж үздэг.

Анхаарах зүйлс:

- Бүртгэлийн гэрчилгээ олгох аж ахуйн нэгжийн Корппас болон UEN⁶-тэй эсэхээ шалгах.
- Өөрийн бизнесийн талаарх мэдээллийг Нягтлан бодох бүртгэл, аж ахуйн нэгжийн

зохицуулах газар ("ACRA")-д өргөдлийн маягтаар дамжуулан цахимаар хүргүүлэх.

- Нэг аж ахуйн нэгжид зөвхөн нэг ширхэг л өргөдөл уламжлах ёстой, тухайлбал UEN бүрд нэг өргөдөл хавсаргаж өгнө гэсэн үг юм. Харин өргөдөл бүрд хэдэн ч салбар байгуулах хүсэлтийг оруулах боломжтой.
- Бүртгэлийн ажилтан бүртгүүлэх хүсэлтийг хүлээн авч шийдвэр гаргах хүртэл 4 долоо хоног орчим хугацаа шаардаг дана. Нэмэлт мэдээлэл шаардлагатай бол түүнээс ч илүү урт хугацаа шаардагдаж болдог.

⁶ Unique Entity Number – Аж ахуйн нэгжийн дахин давтагдахгүй дугаар

Хүснэгт 7. Сингапурт үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авахад бүрдүүлэх материалууд

Аж ахуйн нэгж	Ирүүлэх шаардлагатай мэдээллүүд
Захирал Түнш Менежер Компанийн нарийн бичгийн дарга Их хэмжээний хувьцаа эзэмшигч (хэрэв компанийг төлөөлж байгаа бол)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нэр 2. NRIC/ Паспорт/ FIN дугаар 3. Иргэншил эсвэл үүсгэн байгуулагдсан улс 4. Төрсөн он сар өдөр (Үүсгэн байгуулагдсан) <ul style="list-style-type: none"> (а) Залилан, шударга бус үйлдэл, мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой гэмт хэргийн лавлагаа; 5. Тунхаглал /Declaration/ <ul style="list-style-type: none"> (б) Аливаа дампуурал, төлбөрийн чадваргүй байдал, татан буугдахтай холбоотой; (в) Тухайн этгээдийн оролцогч болж байсан аливаа нэхэмжлэл; болон (г) ML/CFT шаардлагыг зөрчсөн аливаа зөрчлийн талаарх <p>* Мэдээллийг ACRA–д бүртгэлтэй байгууллагуудад автоматаар оруулдаг</p>
Өргөдөл хүсэлт гаргагчийн удирдлагад ижил төстэй албан тушаал хашдаг этгээд	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нэр 2. NRIC/ Паспорт/ FIN дугаар. 3. Иргэншил эсвэл үүсгэн байгуулагдсан улс 4. Төрсөн он сар өдөр 5. Тунхаглал /Declaration/
Outlet менежер	<ul style="list-style-type: none"> (а) Залилан, шударга бус үйлдэл, мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой гэмт хэргийн лавлагаа; (б) Аливаа дампуурал, төлбөрийн чадваргүй байдал, татан буугдахтай холбоотой; (в) Тухайн этгээдийн оролцогч болж байсан аливаа нэхэмжлэл; болон (г) ML/CFT шаардлагыг зөрчсөн аливаа зөрчлийн талаарх
Дагаж мөрдүүлэх / нийцлийн ажилтан	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нэр 2. NRIC/ Паспорт/ FIN дугаар. 3. Иргэншил эсвэл үүсгэн байгуулагдсан улс 4. Төрсөн он сар өдөр 5. Имэйл хаяг 6. Гар утасны дугаар
Бизнесийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл	Ирүүлэх шаардлагатай мэдээллүүд
Хаяг Бүтээгдэхүүн Үйл ажиллагаа	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бүртгэлтэй хаяг* 2. Үйл ажиллагааны хаяг 3. Шуудангийн хаяг 4. Outlet хаяг 5. Бизнесийн утасны дугаар 6. Бизнесийн факсын дугаар 7. Бизнесийн цахим шуудангийн хаяг <p>* Мэдээллийг ACRA–д бүртгэлтэй байгууллагуудад автоматаар оруулдаг</p> <p>Үнэт чулуу, үнэт металл, үнэт эдлэлийн төрөл Бөөний худалдаа, үйлдвэрлэл, жижиглэн худалдаа гэх мэт.</p>

Өргөдлийн маягтад хавсаргах дагалдах бичиг баримтууд:

- Захирал, partners, менежер, компанийн нарийн бичгийн дарга, борлуулалтын менежер, томоохон хувьцаа эзэмшигчид нь гадаадын иргэн бол гадаад паспорт гэх мэт гадаад иргэний үнэмлэхийн хуулбарыг хавсаргаж өгнө.
- Корпорац бол хувьцаа эзэмшигчдийнхээ бүртгэлийн мэдээллийн хуулбарыг хавсаргаж өгөх ёстой. (Жишээлбэл, захирал, partners, менежерүүд, компанийн нарийн бичгийн дарга, худалдааны менежерүүд, томоохон хувьцаа

эзэмшигчдийн талаарх мэдээллийг багтаасан байх).

- Нэгээс олон түвшний хувьцаа эзэмшигчидтэй өргөдөл гаргагчийн хувьд байгууллагынхаа бүтэц зохион байгуулалтын мэдээллийг хавсаргаж өгдөг.

Бүртгэлтэй компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн хувьд бүх хувьцаа эзэмшигчдийнхээ нэрийг оруулах шаардлагагүй буюу хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй компанийн 5 хувиас дээш хувийг эзэмшдэг хүмүүсийн жагсаалтыг гаргаж өгөхөд болно.

VIII. МОНГОЛ УЛС

Үнэт металл, үнэт чулуу, тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн харилцааг зохицуулахтай холбоотой дараах хууль, дүрмүүд хүчин төгөлдөр үйлчилж байна. Үүнд:

1/ Зөрчлийн тухай хууль

7.10 дугаар зүйл. Газрын хэвлийн тухай хууль зөрчих

4. Газрын хэвлийг:

4.2. ашиглах үед илэрсэн үнэт металл, үнэт чулуу, шинжлэх ухаан, түүх, соёлын үнэт зүйлийг зохих байгууллагад мэдэгдээгүй;

4.3. ашиглах үед илэрсэн үнэт металл, үнэт чулуу, шинжлэх ухаан, түүх, соёлын үнэт зүйлийг улсад тушаах хуульд заасан шаардлагыг биелүүлээгүй;

4.4. ашиглах үед түүнийг хамгаалах талаар хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол хууль бусаар олсон хөрөнгө, орлогыг хурааж

хүнийг гурван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг гурван мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.

7.11 дүгээр зүйл. Ашигт малтмалын тухай хууль зөрчих

3. Үнэт металл, эрдэнийн чулууны сорьц, чанарыг тогтоолгох, эсхүл бүртгүүлэх журам зөрчсөн бол хүнийг гурван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг гурван мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.

2/ Эрүүгийн хууль

18.16 дугаар зүйл. Барааны тэмдэг эзэмшигч, газар зүйн заалт хэрэглэгчийн эрхийг зөрчих

1. Бусдын барааны тэмдэг, эсхүл газар зүйн заалтыг ашиглан хэрэглэгчийг төөрөгдөлд оруулан хуурамч бараа, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн, хадгалсан, тээвэрлэсэн,

худалдсан, улсын хилээр нэвтрүүлсний улмаас бага хэмжээнээс дээш хохирол учруулсан бол хоёр мянга долоон зуун нэгжээс таван мянга дөрвөн зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл хоёр зуун дөчин цагаас долоон зуун хорин цаг хүртэл хугацаагаар нийтэд тустай ажил хийлгэх, эсхүл зургаан сараас нэг жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас нэг жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

2.Энэ гэмт хэргийг:

2.1.байнга тогтвортой үйлдсэн;

2.2.зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн бол хоёр мянга долоон зуун нэгжээс арван дөрвөн мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл хоёр зуун дөчин цагаас долоон зуун хорин цаг хүртэл хугацаагаар нийтэд тустай ажил хийлгэх, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

/Энэ зүйлийг 2017 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн хуулиар нэмсэн/

23.2 дугаар зүйл.Хуурамч баримт бичиг үйлдэх, ашиглах

1.Тусгай зөвшөөрөл, эрх олгосон, үүргээс чөлөөлсөн баримт бичиг, тамга, тэмдэг, хэвлэмэл маягт, иргэний, албаны, жолоодох эрхийн үнэмлэх, боловсролын үнэмлэх, диплом, гадаад паспорт, төрийн шагнал, хүний хувийн байдлыг тодруулсан, гэрчилсэн, эдийн, эдийн бус баялгийг эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулах эрхийг тодорхойлсон баримт бичгийг хуурамчаар үйлдсэн, хуурамч болохыг мэдсээр байж ашигласан, худалдсан бол дөрвөн зуун тавин нэгжээс таван мянга дөрвөн зуун нэгжтэй

тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл хоёр зуун дөчин цагаас долоон зуун хорин цаг хүртэл хугацаагаар нийтэд тустай ажил хийлгэх, эсхүл нэг сараас нэг жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгэнэ.

/Энэ хэсэгт 2017 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/

2.Энэ гэмт хэргийг үйлдэж бусдын эд хөрөнгөд ноцтой хохирол учруулсан бол хоёр мянга долоон зуун нэгжээс арван дөрвөн мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

18.5 дугаар зүйл.Улсын хилээр барааг хууль бусаар нэвтрүүлэх

1.Хууль, түүнд нийцүүлэн гаргасан захиргааны хэм хэмжээний акт Монгол Улсын олон улсын гэрээнд заасны дагуухориглосон бараа, эрдэнэс, эрдсийг Монгол Улсын хилээр, гаалийн хилээр хууль бусаар нэвтрүүлсэн бол дөрвөн зуун тавин нэгжээс таван мянга дөрвөн зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл хоёр зуун дөчин цагаас долоон зуун хорин цаг хүртэл хугацаагаар нийтэд тустай ажил хийлгэх, эсхүл нэг сараас нэг жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгэнэ.

/Энэ хэсэгт 2017 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/

/Энэ хэсгийг 2020 оны 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан./

2.Энэ гэмт хэргийг:

2.1.албан тушаалынхаа байдлыг ашиглаж;

2.2.байлдааны галт зэвсэг, галт хэрэгсэл,

цөмийн бодис, цацраг идэвхт хаягдал, тэсэрч дэлбэрэх бодисыг улсын хилээр хууль бусаар нэвтрүүлж үйлдсэн бол таван мянга дөрвөн зуун нэгжээс хорин долоон мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

3. Энэ гэмт хэргийг түүх, соёлын хөдлөх дурсгалт зүйл, музейн үзмэр, эртний амьтны, ургамлын өвөрмөц ховор үнэт олдвор, археологийн, палеонтологийн олдвор, эд өлгийн зүйлийг улсын хилээр хууль бусаар нэвтрүүлж үйлдсэн бол арван мянган нэгжээс дөчин мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

/Энэ хэсгийг 2020 оны 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан./

4. Энэ гэмт хэргийг зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн бол таван жилээс арван хоёр жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

5. Энэ гэмт хэргийг хуулийн этгээдийн нэрийн өмнөөс, хуулийн этгээдийн ашиг сонирхлын төлөө үйлдсэн бол хуулийн этгээдийг тодорхой төрлийн үйл ажиллагаа явуулах эрх хасаж хоёр зуун мянган нэгжээс дөрвөн зуун мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох ял шийтгэнэ.

Тайлбар: – Энэ зүйлд заасан гэмт хэрэг үйлдэж, улсын хилээр барааг хууль бусаар нэвтрүүлэх гэмт хэргийг илрүүлэх, таслан зогсооход идэвхтэй туслалцаа үзүүлсэн, түүнийг үйлдсэн хүнийг илчилсэн, гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг илрүүлсэн хүнийг ялаас чөлөөлнө. Улсын хилээр хууль бусаар нэвтрүүлсэн барааг хяналт шалгалтын

үеэр, эсхүл мөрдөн шалгах ажиллагааны үед гаргуулан авсныг сайн дураараа шилжүүлэн өгсөнд тооцохгүй.

18.6 дугаар зүйл. Мөнгө угаах

1. Гэмт хэргийн улмаас олсон хөрөнгө, мөнгө, орлого гэдгийг мэдсээр байж түүнийг авсан, эзэмшсэн, ашигласан; түүний хууль бус эх үүсвэрийг нь нуун далдлах, гэмт хэрэг үйлдэхэд оролцсон аливаа этгээдэд хуулийн хариуцлагаас зайлсхийхэд туслах зорилгоор өөрчилсөн, шилжүүлсэн; түүний бодит шинж чанар, эх үүсвэр, байршил, захиран зарцуулах арга, эзэмшигч, эд хөрөнгийн эрхийг нуун далдалсан бол зургаан сараас нэг жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас нэг жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

/Энэ хэсэгт 2017 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/

2. Энэ гэмт хэргийг:

2.1. энэ хуулийн тусгай ангид хорих ялын доод хэмжээг таван жилээс дээш хугацаагаар тогтоосон гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, мөнгө, орлого болохыг мэдсээр байж;

2.2. байнга тогтвортой үйлдэж;

2.3. албан тушаалтан албаны чиг үүрэг, бүрэн эрх, нөлөөг урвуулан ашиглаж үйлдсэн бол нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

/Энэ заалтад 2017 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/

3. Энэ гэмт хэргийг зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн бол таван жилээс арван хоёр жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

4. Энэ гэмт хэргийг хуулийн этгээдийн нэрийн

өмнөөс, хуулийн этгээдийн ашиг сонирхлын төлөө үйлдсэн бол хуулийн этгээдийг тодорхой төрлийн үйл ажиллагаа явуулах эрх хасаж нэг зуун хорин мянган нэгжээс дөрвөн зуун мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох ял шийтгэнэ.

25.6 дугаар зүйл. Түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг тогтоосон хугацаанд хилээр оруулж ирэхгүй байх

1.Түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг хуулиар тогтоосон журмын дагуу тогтоосон хугацаанд улсын хилээр оруулж ирээгүй бол хоёр мянга долоон зуун нэгжээс арван дөрвөн мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

/Энэ хэсэгт 2017 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/

2.Түүх, соёлын хосгүй үнэт, үнэт дурсгалт зүйлийг хуулиар тогтоосон журмын дагуу тогтоосон хугацаанд улсын хилээр оруулж ирээгүй, эсхүл түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг завшсан бол арван мянган нэгжээс дөчин мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

3/ Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль

4 дүгээр зүйл. Мэдээлэх үүрэгтэй этгээд

4.1. Дараах этгээд энэ хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан гүйлгээний талаар энэ хуулийн 16.1-д заасан Санхүүгийн мэдээллийн албанд мэдээлэх үүрэгтэй:

4.1.8. энэ хуулийн 5.1.2-т заасан мөнгөн дүн бүхий бэлэн мөнгөний гүйлгээнд оролцсон бол үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч;

5.1.2. дансгүй, эсхүл санхүүгийн тогтвортой харилцаа үүсгээгүй этгээд тохиолдлын чанартайгаар 20 сая төгрөг /түүнтэй тэнцэх хэмжээний гадаад валют/, түүнээс дээш үнийн дүнтэй гүйлгээ хийхийн өмнө;

15 дугаар зүйл. Монгол Улсын хилээр бэлэн мөнгө оруулах, гаргах

15.4. Монгол Улсын болон гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн 20 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй тэнцэх хэмжээний биет үнэт металл, бэлэн гадаад валютыг Монгол Улсын хилээр гаргахыг хориглоно.

/Энэ хэсгийг 2022 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн хуулиар нэмсэн бөгөөд 2023 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд дагаж мөрдөнө./

15.5. Энэ хуулийн 15.4-т заасан үнийн дүн хүртэлх хэмжээний биет үнэт металл, бэлэн гадаад валютыг гаальд мэдүүлснээр Монгол Улсын хилээр гаргаж болно.

/Энэ хэсгийг 2022 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн хуулиар нэмсэн бөгөөд 2023 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд дагаж мөрдөнө./

4/ Ашигт малтмалын тухай хууль

7 дугаар зүйл. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид болон ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглахад тавигдах ерөнхий шаардлага

7.3. Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлохоос бусад тохиолдолд тусгай

зөвшөөрөлгүйгээр ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглахыг хориглоно. Байгалийн өнгөт болон үнэт чулууг түүх, олборлох үйл ажиллагааг ердийн ашигт малтмалын адил тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр эрхэлнэ.

46 дугаар зүйл. Үнэт металл, эрдэнийн чулууг бүртгэх, худалдах

46.1. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь олборлосон бүх төрлийн үнэт металл, эрдэнийн чулууны сорьц, чанарыг сорьцын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, эсхүл эрх бүхий хуулийн этгээдээр тогтоолгож, тоо хэмжээг бүртгүүлнэ.

/Энэ хэсгийг 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан./

/Энэ хэсэгт 2008 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/

46.2. Энэ хуулийн 46.1-д заасны дагуу бүртгүүлбэл зохих үнэт металл, эрдэнийн чулууны жагсаалт, тэдгээрийн сорьц, чанарыг тогтоох, бүртгэх журмыг Засгийн газар батална.

46.3. Үнэт металл, эрдэнийн чулууг Монголбанк худалдан авч төлбөр хийхдээ олон улсын зах зээлийн үнийг баримтална.

46.4. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь олборлосон үнэт металл, эрдэнийн чулууг Монголбанкаар дамжуулан экспортод гаргаж болно.

46.5. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь 400 граммаас дээш жинтэй, эсхүл түүнээс хөнгөн боловч онцгой чамин дүрс хэлбэртэй байгалийн төрц алт, түүнчлэн ховор өнгө, дүрстэй эрдэнийн чулуу олборлосон бол тэдгээрийг Монголбанкны төрийн эрдэнэсийн санд урамшуулалтай үнээр худалдах үүрэгтэй.

5/ Эрдэнэсийн сангийн тухай хууль

3 дугаар зүйл. Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

3.1. Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1. "эрдэнэс" гэж түүхий эд, хайлш, химийн нэгдэл, бүтээгдэхүүн зэрэг ямар ч байдалд байгаа үнэт металл, эрдэнийн чулуу, түүх, соёлын хосгүй үнэт, үнэт дурсгалт зүйл, байгалийн төрцийг;

3.1.2. "үнэт металл" гэж алт, мөнгө, платина болон түүний бүлэгт багтдаг палладий, иридий, родий, рутений, осмийг;

3.1.3. "үнэт чулуу" гэж доржпалам, бадмаараг, маргад эрдэнэ, индранил, сувдыг;

3.1.4. "Эрдэнэсийн сан" гэж төрийн нэрийн өмнөөс Монголбанк эрхэлж, бүрдүүлж, хамгаалж, эзэмшиж, ашиглаж, захиран зарцуулж байгаа эрдэнэс, түүний дагалдах зүйл, хөрөнгийн хуримтлалыг;

3.1.5. "байгалийн төрц" гэж онцгой чамин дүрс хэлбэртэй, ховор өнгөтэй, байгалийн тогтцоороо олдсон үнэт металл, эрдэнийн чулууг;

3.1.6. "эрдэнийн чулуу" гэж олон улсад хэвшсэн ангилалыг харгалзан эрх бүхий байгууллагаас тодорхойлсон ангилалд хамрагдах үнэт, хагас үнэт чулууг.

4 дүгээр зүйл. Эрдэнэсийн сан, түүний ангилал

4.1. Эрдэнэсийн сан төрийн өмчид байна.

4.2. Эрдэнэсийн санг үндсэн болон гүйлгээ санд хуваана.

4.3. Үндсэн сан байнгын болон байнгын бус хэсгээс бүрдэнэ.

4.4. Үндсэн сангийн байнгын хэсэгт Монгол Улсын хуваагдашгүй өмч болох эрдэнэс байх бөгөөд тэдгээрийг худалдах, шилжүүлэх, захиран зарцуулахыг хориглоно.

4.5. Үндсэн сангийн байнгын бус хэсэгт олон улсын жишгээр цэвэршүүлсэн үнэт металл, засаж өнгөлсөн эрдэнийн чулуу, түүх, соёлын үнэт дурсгалт зүйл, үнэт болон бусад металлаар хийж нөөцөд авсан зоос байна.

4.6. Үндсэн сангийн байнгын хэсэгт байх түүх, соёлын дурсгалт зүйл нь хосгүй үнэт зэрэглэлтэй байна.

4.7. Гүйлгээ санд энэ хуулийн 4.4, 4.5-д зааснаас бусад үйлдвэрлэл, судалгаа, дурсгалын зориулалтаар гүйлгээнд оруулах эрдэнэс хамаарна.

4 дүгээр зүйл. Эрдэнэсийн сан, түүний ангилал

4.1. Эрдэнэсийн сан төрийн өмчид байна.

4.2. Эрдэнэсийн санг үндсэн болон гүйлгээ санд хуваана.

4.3. Үндсэн сан байнгын болон байнгын бус хэсгээс бүрдэнэ.

4.4. Үндсэн сангийн байнгын хэсэгт Монгол Улсын хуваагдашгүй өмч болох эрдэнэс байх бөгөөд тэдгээрийг худалдах, шилжүүлэх, захиран зарцуулахыг хориглоно.

4.5. Үндсэн сангийн байнгын бус хэсэгт олон улсын жишгээр цэвэршүүлсэн үнэт металл, засаж өнгөлсөн эрдэнийн чулуу, түүх, соёлын үнэт дурсгалт зүйл, үнэт болон бусад металлаар хийж нөөцөд авсан зоос байна.

4.6. Үндсэн сангийн байнгын хэсэгт байх түүх, соёлын дурсгалт зүйл нь хосгүй үнэт зэрэглэлтэй байна.

4.7. Гүйлгээ санд энэ хуулийн 4.4, 4.5-д зааснаас бусад үйлдвэрлэл, судалгаа, дурсгалын зориулалтаар гүйлгээнд оруулах эрдэнэс хамаарна.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ: ХҮН, ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, БУСАД БАЙГУУЛЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

15 дугаар зүйл. Хүн, хуулийн этгээд, бусад байгууллагын эрх, үүрэг

15.1. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт эрдэнэс эзэмшигч хүн, хуулийн этгээд, бусад байгууллага нь эрдэнэсийн санд худалдах эрдэнэс, тэдгээрээр хийсэн эдлэлийг сорьц тогтоох эрх бүхий хуулийн этгээд, эсхүл сорьцын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаар сорьц тогтоолгон баталгаажуулсан байх үүрэгтэй.

15.2. Хүн, хуулийн этгээд, бусад байгууллага нь эрдэнэсийн санд худалдах болон хадгалуулах эрдэнэсийн үнийг хэлэлцэн тохирох, нэхэмжлэн авах эрхтэй.

15.3. Соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь Монголбанкны хүсэлтийн дагуу түүх, соёлын хосгүй үнэт, үнэт дурсгалт зүйлийн бүртгэл, мэдээллийг гаргаж өгнө.

6/ Монгол Улсын сорьцын хяналтын дүрэм

Монгол Улсын Засгийн газрын 2010 оны 281 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

7/ Үнэт металлын сорьц тогтоох, баталгаажуулах, эрдэнийн чулуу тодорхойлох, тэдгээрийг бүртгэх журам

Монгол Улсын Засгийн газрын 2010 оны 281 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралт

8/ Хэмжил зүйн тухай хууль

САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

Үнэт металл, үнэт чулуу болон үнэт эдлэлийн урлал, үйлдвэрлэл, худалдаа өндөр түвшинд хүрсэн Япон, АНЭУ, Багамын хамтын нөхөрлөл, АНУ, ӨАБНУ, Хонконг, Сингапур зэрэг улс орнуудын тус зах зээлийн зохицуулалт, тусгай зөвшөөрөл олгох асуудлаарх эрх зүйн орчны зохицуулалт туршлагыг харьцуулан судаллаа.

Манай улсын хувьд энэ чиглэлээр тусдаа биеэ даасан хууль эрх зүйн орчныг хараахан хөгжүүлээгүй байгаа тул бусад улсын туршлагаас суралцаж, хэрэгжүүлэх зайлшгүй шаардлагатай байна.

Дээрх улс, орнуудын туршлагаас харахад зохицуулалттай этгээдүүдийг үйл ажиллагаа явуулах цар хүрээ, төрлөөс нь хамааруулаад тусгай зөвшөөрөл хүсэхэд бүрдүүлэх материал, тавигдах шаардлага болон өргөдлийн хураамж шимтгэл нь хүртэл харилцан адилгүй, ялгаатай байна.

Мөн мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэхтэй холбоотойгоор тус зах зээл дээр явагдах үйл ажиллагааг нээлттэй ил тод болгох, мэдээлэл солилцох урсгалыг сайжруулах, тавигдах хяналтыг өндөр түвшинд, маш нарийвчилсан болгох чиглэлд илүү их хүчин чармайлт, зүтгэл гаргаж нэлээдгүй туршлага хуримтлуулжээ.

Тиймээс манай улсын нөхцөлд тус зах зээл дээрх үйл ажиллагаатай холбоотой мэргэжлийн нэр томъёог нэгдсэн ойлголтод оруулж хэрэглэхээс эхлээд, бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар, стандартын шаардлага, тохирлын гэрчилгээ, стандарт хэмжил зүй, гадаад худалдаанд нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн бүтээгдэхүүний чанар, татвар, хаяг, шошгожилт зэрэг асуудлыг дотоод орчинтой уялдуулах, нийцүүлэх шаардлагатай болох бөгөөд мөн тус салбарын үйл ажиллагааг нээлттэй ил тод бөгөөд бүрэн хяналттай байлгахын тулд хариуцлагажуулах зохицуулалтыг мөнгө угаах, болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх болон зөрчил, эрүүгийн хуулиудад холбогдох зохицуулалтуудыг нэмж оруулах шаардлагатай байгааг тодорхой жишээгээр баримтжууллаа.

ЭХ СУРВАЛЖ

1. <https://www.scribd.com/>
2. <https://lexmena.com/>
3. <https://www.bahamas.gov.bs/>
4. <https://www.fincen.gov/>
5. <https://www.dmr.gov.za/>
6. <https://www.customs.gov.hk/>
7. <https://www.centralbank.ae/>
8. <https://www.ramseycounty.us/>
9. <https://www.fairfaxcounty.gov/>
10. <https://www.gobusiness.gov.sg/>
11. <https://acd.mlaw.gov.sg/>
12. <https://www.loudoun.gov/>